

Petak, 23. maj 2008.
Svedoci Jan Elleby i P-56
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.05 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici i oko sudnice. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Pre nego što vam dam priliku da unakrsno ispitajte svedoka gospodine Kehoe, želim da kažem vama i ostalim zastupnicima Odbrane i Tužilaštva da možda postoji neka nejasnoća vezana za nedelju dana od 16. juna kada Tužilaštvo na svom spisku nema svedoka. Međutim, po sudskom kalendaru očigledno stoji da mi zasedamo te nedelje. Mi ne zasedamo u nedelji od 16. do 20. juna, tek za vašu informaciju. Gospodine Elleby, želeo bih da vas podsetim da ste još uvek vezani za svečanu izjavu koju ste dali na početku svog svedočenja da ćete govoriti istinu, celu istinu i samo istinu.

svedok: Jan Elleby

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Elleby.

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Elleby, želim da vam postavim nekoliko pitanja o nekim od stvari o kojima ste raspravljali sa tužiocem i nešto malo o vašim izjavama, odnosno, o nekim stavkama u vašim izjavama. Znači, čak i ako nije baš savršeno, vidimo da postoji metodologija. Želim prvo malo da porazgovaram sa vama o vremenu pre *Operacije Oluja*, o julu mesecu 1995. godine, a kako sam shvatio iz vaše izjave, vi ste došli u drugoj polovini juna 1995. godine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Sredinom maja meseca.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sredinom maja meseca, izvinjavam se, sredinom maja 1995. godine. Dakle, bili ste tamo celog juna 1995. godine. U periodu kada ste bili tamo, tretman hrvatske manjine u području kojim ste vi patrolirali bio je prilično loš, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tretman hrvatskih manjina bio je jedan od naših velikih problema, i mi smo pokušali to da pratimo, posebno u ruralnim područjima gde su živele samo starije osobe.

ADVOKAT KEHOE: Zamolio bih da pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P218. Taj dokument se već nalazi u spisu. To je izveštaj UN CIVPOL-a od 24. do 30. jula. Gospodine sekretare, molim sledeću stranicu gde se vidi datum.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vidite datum, gospodine? Želeo bih da odemo tri stranice dalje, to su slučajevi koji su praćeni, uključujući i kršenje ljudskih prava.

ADVOKAT KEHOE: Zamolio bih da pređemo sada dve stranice dalje. Još jedna stranica. Da pogledamo vrh ovog paragrafa gde stoji "Sektor Jug", i kaže se da je situacija u Sektoru Jug, kada je u pitanju hrvatska manjina naizgled lošija nego situacija srpske manjine na jugozapadu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodin Elleby, da li je ovo bio obrazac zlostavljanja hrvatske manjine, nešto što se odvijalo neko vreme, kako ste vi shvatali situaciju u Sektoru Jug?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, moglo bi se reći da je tako, a isto tako bilo je mnogo ograničenja kretanja, tako da s vremena na vreme nismo mogli da se krećemo po pojedinim područjima, i kao što ovaj izveštaj i pokazuje, krajem jula meseca mi nismo zapravo, nigde mogli da idemo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite mi samo ... mi ćemo se dotaći ograničenja slobode kretanja u jednom trenutku, ali ja bih sada želeo sa vama da porazgovaram malo o izveštavanju, o tome šta se događalo sa hrvatskim manjinama u Krajini ili u Sektoru Jug, na području koje je vama bilo poznato. Šta se tačno događalo i o čemu se povratno izveštavalo i šta ste vi saznali?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam nijednog slučaja koji je prijavljen, ali hrvatska manjina je imali poteškoća da dobije svoje svakodnevne potrebe, zalihe hrane, a takođe ako im je bio potreban bilo koji medicinski tretman. Nije bilo infrastrukture koja bi obezbedila da odu, na primer, u Knin do bolnice.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znači, na primer, nije postojala mogućnost da odu u bolnicu u Knin, ako im je bila potrebna medicinska pomoć?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I dok ste se vozili u tom području, u Sektoru Jug, sada opet govorim o vremenu pre *Operacije Oluja*, da li ste primetili vrlo rasprostranjeno razaranje hrvatskih sela i gradova?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Bilo je nekih kuća u nekim gradovima koje su bile uništene, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine Elleby, da sada krenemo od ovog ograničenja kretanja, pre nego što dođemo do toga, odnos između CIVPOL-a i vlasti Republike Srpske Krajine je bio prilično loš dosta dug period vremena, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da. To se menjalo. Bilo je uspona i padova, da tako kažem.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, mislim i ... hajde da se sada usredsredimo na juli mesec ... na ono što se događalo u julu 1995. godine. Ti su odnosi bila vrlo loši u julu 1995. godine, je li tako?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I vlasti Republike Srpske Krajine su ograničile mogućnost osoblju UN CIVPOL-a da odlaze i obavljaju svoj posao, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, jesu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I kako se napetost pojačavala ili kako je napetost porasla na području Knina, ograničenja su onda, praktično, bila eliminisana, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Moglo bi se reći da je bilo tako.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Osim toga, bilo je otmica vozila Ujedinjenih nacija, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, dok se ovo događalo, vi ste, takođe, znali, zar ne, da je HV, vojsku ... vi razumete šta je HV, HV je ...

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: ...HV je... to je uvek dobro razjasniti kako bismo bili sigurni da smo na istoj talasnoj dužini.

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je Hrvatska vojska imala niz ofanziva do jula, uz Dinaru i prema Grahovu što je prouzrokovalo da Vojska Republike Srpske Krajine bude poražena u nizu napada, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Za poslednji deo vaše rečenice ne znam, ali sam znao da je Hrvatska vojska napredovala u području Dinare i u Bosni.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, pre nego što to malo dalje istražimo, dozvolite mi da sa vama malo porazgovoram o...

SUDIJA ORIE: Gospodin Kehoe, zamolio bih neka pojašnjenja. Jedno od vaših pitanja je bilo i možda ja jednostavno ne znam dovoljno engleski jezik ... ali rekli ste kako se napetost pojačavala ili kako je napetost porasla na području Knina, da su ograničenja praktično eliminisana. Da li su ograničenja bila eliminisana ili je sloboda kretanja bila eliminisana?

ADVOKAT KEHOE: Dobro ste primetili, časni Sude, mislim da smo govorili da je sloboda kretanja bili eliminisana.

SVEDOK ELLEBY: Da.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možete da vidite da ako koristite pogrešne termine, onda očigledno dobijete, naravno, i pogrešan odgovor. I izgleda kao da su svi u potpunosti zadovoljni i nisu bili uopšte svesni onoga što je rečeno. Pretresno veće nastoji da prati reči koje se koriste. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude, i zahvaljujem vam na tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da govorimo sada o samom Kninu, stanovništvo u Kninu je bilo naoružano, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne znam. Ne mislim ... da, možda je neki civil takođe bio naoružan. Ne bih mogao da odgovorim na to pitanje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Ali, na osnovu vaših odnosa sa stanovništvom u Kninu, stanovništvo u Kninu tokom jula 1995. godine je zasigurno bilo veoma neprijateljski raspoloženo prema vama i drugim članovima Ujedinjenih nacija, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Vlasti su bili prilično neprijateljski raspoložene. Civilno stanovništvo malo manje. Mislim, mi smo zapravo boravili u njihovim kućama i živeli među njima tokom dana i oni nam nisu stvarali nikakve probleme.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A zašto su vlasti bile neprijateljski raspoložene prema Ujedinjenim nacijama?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mogu samo da nagađam. Nije im se sviđalo što smo tamo ili su želeli da nešto od nas sakriju. Možda kretanje vojske. Ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Do toga ćemo da dođemo za trenutak. Ali da ostanemo kod stanovništva u Kninu. Vi ste pokušali da radite sa policijom Republike Srpske Krajine u tom periodu, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tokom tog perioda, da li ste приметили da policija Republike Srpske Krajine menja uniforme od normalnih plavih uniformi u zelene borbene uniforme?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da. To se dogodilo nekoliko puta u kraćim ili dužim vremenskim periodima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste iz toga zaključili da su oni mešali svoju vojnu i policijsku funkciju, da su ih spajali?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da. Ponekad je bilo teško videti razliku.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, postavljate pitanje svedoku da donese zaključak vezano za funkcije i očigledno ste započeli sa uniformama koje su nosili. Dakle, to su, naravno, dve različite stvari, koju uniformu nosite i koju funkcije obavljate. Molim vas da postavite odgovarajuću osnovu i tamo gde je svedok odgovorio: "Ponekad je bilo teško videti razliku", nejasno je da li se odnosi na uniforme ili na obavljanje dužnosti i mislim da je važno za nas da znamo. Ali možda, gospodine Elleby, nakon ovoga što ste čuli, možda možete da pojasnite? Da li je teškoća bila da vidite razliku u vršenju funkcija ili je bilo teško videti razlike u uniformama koje su nosili?

SVEDOK ELLEBY: Ovo poslednje, časni Sude, bilo je teško videti ko je ko. Nisam bio u potpunosti svestan kakva je bila funkcija.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kako idemo kroz juli 1995. godine, vi kažete u svojoj dodatnoj izjavi... zapravo, mislim da počinje u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P214, na prvoj stranici, negde na polovini stranice, da ste videli mnogo vojnika na ulici, ali ja sam ... u svojoj dodatnoj izjavi rekli ste da ste приметили da se znatno povećao broj vojnika Republike Srpske Krajine u Kninu u tom periodu ... da se povećavao prema početku *Operacije Oluje*. Možete li nam reći nešto malo više tome?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, procena slike na ulicama, u gradu, odnosila se na nekoliko dana u julu i do kraja jula, dolazilo je sve više vojnih vozila, sve više i više uniformisanog vojnog osoblja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li ste vi i drugi posmatrači CIVPOL-a to videli dok ste se vozili po tom području?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE: E sada, ako se vratimo na dokazni predmet Tužilaštva broj P218, i to na 3. stranicu, ako možemo - ja mislim da je na istoj stranici, samo prema dnu ... ako možemo da pređemo na sledeću stranicu, molim vas. Odnosi se na kvalitet života ... ne znam da li možemo da obezbedimo da svedok vidi taj donji deo malo bolje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li možete da vidite to, gospodine Elleby? Znam da je malo odsečeno na desnoj strani.

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, mogu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U drugoj rečenici se kaže: "Slična situacija ..." u stvari, dozvolite mi da pročitam prethodnu rečenicu jer ona stavlja sledeću rečenicu u kontekst: "Kvalitet života u Sektorima Sever i Jug je dramatično bio ugrožen usled neposredne ratne opasnosti. Gradovi u Sektoru Sever izgledali su kao gradovi duhova, sve prodavnice i sva javna mesta su bila zatvorena. Žene, deca i starije i hendikepirane osobe su napustili kuće. Slična situacija bila je i u Sektoru Jug, gde su, kako se izveštavalo, stanovnici bili nervozni i sve više neprijateljski raspoloženi prema Ujedinjenim nacijama." Dakle, to je...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, pretpostavljam da ste želeli da pročitate "drastično" umesto "dramatično"?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude, drastično. Da li sam pogrešno pročitao? Da, drastično, izvinjavam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ovo se, u suštini, događa, kada ste u najmanju ruku saznali o borbama koje se vode gore na Dinari, da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znači, u isto vreme, a ispravite me ako sam ove ideje spojio u jednoj tačku pogrešno na bilo koji način, znači, vi ste u isto vreme saznali o borbama na Dinari, i povećanju vojnog osoblja i vojnika u Kninu, a takođe ste videli da civilno stanovništvo postaje sve neprijateljskije raspoloženo prema Ujedinjenim nacijama. Da li se sve to, zapravo, događalo u isto vreme?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Pa, ne bih rekao, kako ja gledam na to i kao što se sećam, da je civilno stanovništvo bilo neprijateljski raspoloženo prema Ujedinjenim nacijama, ali oni su bili očajni i bili su sve više i više nervozni. To je bilo očigledno. A možda su vlasti bile malo više neprijateljski raspoložene od civilnog stanovništva.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su se stvari dramatično promenile nakon pada Bosanskog Grahova 27. ili 28. jula 1995. godine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislite u Sektoru Istok?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To je, zapravo, više u Bosni, ali desno preko Dinare?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: U redu. Ne znam ništa o tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Dakle, u tom vremenskom periodu kada ste vi pratili povećanje snaga u Kninu, a možda ste to rekli i ranije, gospodine Elleby, ali možete li da nam date vremenski okvir kada ste videli ovo povećanje snaga?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: To je možda počelo u prvoj ili drugoj nedelji jula, a onda se povećavalo sve do poslednjeg dana jula, kada je tamo bilo prilično puno vojske u Kninu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u tom vremenskom periodu, da li ste primetili pokrete trupa od Knina ka Strmici i u stvari, putem koji ide do Strmice?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Bilo je mnogo pokreta trupa. Nisam mogao da procenim na osnovu njihovih pokreta kuda su išli, ali stalno su se kretali u i izvan grada.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali da li ste videli pravac u kom su se trupe kretale iz Knina prema Strmici?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da jesam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste videli da se tim putem kretala, takođe, i vojna oprema koja se kretala prema Strmici?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se sasvim jasno, ali su bili neki tenkovi na području Knina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tokom tog vremenskog perioda i ako bih mogao da se vratim na dokazni predmet Tužilaštva broj P118, oprostite, na P218...

SUDIJA ORIE: Mogu li ja da postavim jedno pitanje da bismo nešto razjasnili? Vi ste govorili ... Postavljeno vam je pitanje o civilnom stanovništvu koje se spominje u jednom delu vašeg izveštaja, gde se govori o kvalitetu života. Vi ste govorili o domaćem stanovništvu, da je domaće stanovništvo postajalo nervozno, da je domaće stanovništvo postalo neprijateljski raspoloženo. Da li ste imali na umu celo domaće stanovništvo? Da li ste mislili o stanovništvu određene etničke pripadnosti? Jer, u kontekstu čitanja ovoga moglo bi da se odnosi na određene etničke grupe, mada se to u tom delu ne kaže. Možete li nam reći da li se ta nervoza i neprijateljstvo podjednako osećalo na obe strane?

SVEDOK ELLEBY: Pokušaću, časni Sude. Prvo moram da kažem da taj dokument koji se nalazi na ekranu nisam ja pisao, to je procena štaba u Zagrebu, koja je napravljena na osnovu prikupljanja informacija iz svih sektora. Naš kontakt sa civilnim stanovništvom u vremenskom periodu pre *Operacije Oluja* bio je, u osnovi, sa srpskim stanovništvom. Ako je bilo Hrvata koji su boravili u Kninu, bilo ih je vrlo malo, ne mogu da se setim. Ali sva mesta gde su posmatrači bili smešteni bili su u srpskim porodicama.

SUDIJA ORIE: Dakle, što se vas tiče, vaš odgovor bi se odnosio na Srbe i srpske porodice?

SVEDOK ELLEBY: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Dakle, da ostanemo kod ovog dokumenta. Sledeća rečenica, nakon one koju smo upravo pročitali, počinju rečima "Rani uspesi" - da li vidite to, gospodine? "Rani uspesi" je samo malo odsečeno, gospodine Monkhouse.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali vidi se da piše: "Rani uspesi hrvatskih napada, bilo u Sektoru Jug ili Sektoru Sever lako bi mogli da pokrenu masovnu histeriju i paniku, što bi za posledicu moglo da ima nasumično nasilje nad osobljem Ujedinjenih nacija koje živi tamo." Gospodine Elleby, da li je to tačna procena onoga što ste vi mislili da bi moglo da se dogoditi ako Hrvatska vojska počne da se kreće u pravcu Knina i ostvari određene uspehe u vojnoj kampanji?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Vodile su se rasprave u komandi u Kninu, u štabu Ujedinjenih nacija da li može da dođe do situacije da se uzimaju taoci. Ne mogu da se setim da je postojao strah među osobljem Ujedinjenih nacija od civilnog stanovništva koje bi preduzelo bilo kakve neprijateljske akcije protiv nas, ali vladala je velika napetost. Svi su bili vrlo nervozni.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali mi imamo ovo u izveštaju koji je upućen iz jedinice Sektora Jug u Zagreb, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A sada da idemo na ostatak ovog paragrafa, i tu se kaže: "Prisilno zatvaranje poduzeća, a da se ni ne spomene odsecanje rute za snabdevanje preko doline Livna, koja je od kritičnog značaja, imaće negativne društveno-ekonomske posledice. Maršruta koja vodi kroz Bosansko Grahovo bila je glavna krijumčarska aorta za Knin." Pretpostavljam da je ovo krijumčarska linija Republike Srpske Krajine do Knina. Da li se sećate šta je stizalo ... izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Molim vas, produžite.

ADVOKAT KEHOE: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možete li da se setite da li je bilo krijumčarenja u Knin preko Bosanskog Grahova?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne, ne znam ništa o tome.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ako bismo sada mogli da pogledamo poslednju rečenicu u kojoj se govori: "Priliv izbeglica iz Bosanskog Grahova i Strmice doprinosi daljnjoj civilnoj destabilizaciji u Kninu". Da li možete da se setite kada su te izbeglica počele da napuštaju Bosansko Grahovo i Strmicu i počele da pristižu u Kninu?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne. Ne sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, kada se povećala napetost, da li je tamo bio osnovan strah da će Hrvati ponovo zauzeti ovo područje, strah među krajiškim Srbima?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da. Postojao je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da li se strah bazirao, u periodu kada ste vi živeli tamo, na stepenu propagande srpskih vlasti Krajine o tome šta će da se dogodi ako Hrvati na kraju dođu u to područje?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Pa, mogu da kažem da sam samo čuo za takvu vrstu propagande. Nisam razumeo jezik.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam.

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Nisam razumeo dobro. Ali, mislim... pretpostavljam to je špekulacija, stvarno ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A šta ste čuli?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ono što mislim da sam čuo je da će biti jako loše po srpsko stanovništvo kada Hrvatska vojska ponovo zauzme Krajinu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste u to vreme, gospodine Elleby, zaključili da to povećava nivo napetosti među civilnim stanovništvom?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da jesam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, molim vas pravite male pauze između pitanja i odgovora.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvinjavam se, gospodine Elleby, obojica govorimo engleski jezik i idemo malo prebrzo, tako da moramo da pravimo pauze između pitanja i odgovora.

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Svakako.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Elleby, da li ste u tom vremenskom periodu primetili kako srpsko stanovništvo napušta to područje u autobusima?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, želeo bih da pokrijem nekoliko tema o kojima ste govorili juče i ... oprostite. A u suštini, govorili ste i o *Operaciji Oluja*, kada je do nje došlo. U vašem iskazu ...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, imam samo preliminarnu verziju transkripta, jer još nije izašla konačna verzija. Ali, u jučerašnjem transkriptu reč je o 51. stranici, 25. red i onda na 52. stranici, prvi red ...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tu ste rekli sledeće: "Sećam se da su vojnici Ujedinjenih nacija govorili o vrlo brzom i profesionalno izvedenoj vojnoj operaciji." Da li se sećate, gospodine, da je nakon što je došlo do operacije, bilo i govora o kontranapadu od strane Vojske Republike Srpske Krajine i / ili vojske bosanskih Srba?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Sećam se da se o tom pitanju raspravljalo na sastancima vojnog osoblja Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li se govorilo da će se Vojska Republike Srpske Krajine udružiti sa snagama bosanskih Srba kako bi izveli protivnapad?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se detalja. Oni su bili ... pripadnici snaga Ujedinjenih nacija su pokušavali da procene mogućnost napada.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da pokažemo na ekranima dokazni predmet Tužilaštva broj P225.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Elleby, ovo je dokument o kom smo juče razgovarali, to je vaš izveštaj od 16. avgusta 1995. godine koji ste potpisali na dnu. Primetićete da u prvoj rečenici kažete: "Deset dana je prošlo od hrvatske invazije na Knin. Prilično je očigledno da je većina vojnika udaljena iz grada." Gospodine Elleby, da li vi u ovom trenutku govorite o vojnicima koji u početku došli u Knin 5. avgusta 1995. godine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne znam. Ovo bi trebalo da bude procena toga da se slika na ulicama menjala, tako da je bilo manje vojnih osoba i sve više i više policije i civila.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste vi saznali, bilo kroz promatranje ili razgovore sa osobljem ili na ulici ili u bazi Ujedinjenih nacija, da su vojnici, vojnici Hrvatske vojske bila preraspoređeni na područje na granici između Hrvatske i Bosne i pripremali se da zauzmu odbrambene položaje u odnosu na mogući protivnapad?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da ostanemo kod ovog dokumenta, to je dokument u kom vi u preposlednjem paragrafu kažete da je to sve ličilo na Tombstone u Arizoni, a to je ... a po tome može da se zaključi o vladavini bezakonja i haosa u tom području. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: To je bilo moje mišljenje, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste smatrali da je u tom vremenskom periodu postojao vakuum u vršenju vlasti?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne znam kako to vi nazivate, ali o tome se raspravljalo u bazi Ujedinjenih nacija da je još uvek bilo prilično nesigurno da se boravi u Kninu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I mislim da ste govorili o raznim ... i mi ćemo razgovarati o nekim pljačkama i paljevinama koji su se tamo događale, ali usred tog haosa, a ispravite me ako na bilo koji način grešim u komentaranju vašeg svedočenja, ali unutar tog haosa, da li ste primetili da je, u stvari, bilo pokušaja od strane nekih hrvatskih vlasti da se uspostavi red u situaciji koja je nastajala u Kninu i okolnim područjima?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mogu na to da odgovorim. Mislim da su neke od vlasti zaista naporno radile na tome. Kao vojnom posmatraču nije mi bilo jasno da li ima nekog napretka.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam Ali na osnovu vašeg iskaza, bilo je nekih organa vlasti koji su se zaista trudili da unesu neki red. Ali dajte da sada pogledamo dokument koji je ranije primljen u spis, ali se o njemu nije juče raspravljalo. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P224.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, u poslednjem redu ste rekli: "Na osnovu vašeg iskaza, bilo je nekih organa vlasti..."

ADVOKAT KEHOE: Tako je.

SUDIJA ORIE: Jasno je da je ovo svedočenje ovog svedoka, jer na osnovu njegovog svedočenja Pretresno veće treba da utvrdi šta da radi. Ne znam zašto ste to sve ponovili, možda zato što mislite da je važno. Ovo Pretresno veće smatra da su svi dokazi važni, a ne samo ovi delovi.

ADVOKAT KEHOE: Shvatam.

SUDIJA ORIE: A onda, kada se kaže: "Na osnovu iskaza" stvarno se sugeriše da je ovo što vi kvalifikujete nešto što je istinito i dobro, ali to je opet, na Pretresnom veću a ne na vama.

ADVOKAT KEHOE: Shvatam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: I već u prethodnoj rečenici, rekli ste: "Oprostite mi zbog komentara", i bili ste savršeno u pravu, jer nema nikakve potrebe da vi to komentarišete. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja sam samo pozivao svedoka, da ako je bilo koji deo u mom pitanju zaključen pogrešno u odnosu na njegovo svedočenje, da me ispravi.

SUDIJA ORIE: Postavili ste pitanje, on je odgovorio na to pitanje vrlo jasno i to je to. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Razumem.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dajte da sada pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P224. Dakle, ovo je izveštaj UNCIVPOL-a od 15. avgusta 1995. godine, i u drugoj rečenici se kaže: "Dana 13. avgusta 1995. godine, u 11.45 časova patrola tima za ljudska prava posetila je područje Ivoševca, u zaseoku Korolije", daje opisnu referencu "i sreća se sa četiri starija Srbina koja su ostala u tom području. Oni su ih obavestili da ih je Hrvatska vojska koja je tu stacionirana, a među njima je bio i jedan lekar, hranila i da su

dobro postupali sa njima." U sred tog haosa, bilo je i ovakvih izveštaja, gospodine Elleby, gde je Hrvatska vojska pokušavala da pomogne srpskom stanovništvu, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, ovaj izveštaj to pokazuje, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste saznali za druge izveštaje u tom pogledu?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se nijednog.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Govorili ste nešto malo u izjavama i malo u svom svedočenju o nekim pljačkama i paljevinama koje su se događale.

ADVOKAT KEHOE: Ako bih mogao da pozovem čitav niz izveštaja i da počnemo ... mislim da smo propustili P broj za dokument po Pravilu 65ter koji nosi broj 2105. Ja sam već rekao da je to još uvek dokument sa spiska po Pravilu 65ter i da nije ...

SUDIJA ORIE: Želite li da ga ponudite u spis?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospođo Frolich?

TUŽITELJKA FROLICH: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D237, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D237 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Ako bismo mogli da pozovemo taj dokument. Mislim da to nije dokument na koji sam se pozivao. Možda sam pogrešio kada je u pitanju ovaj dokument. To je nedeljni izveštaj Sektora Jug ... Ja sam pogrešio, časni Sude, ako možemo da izbacimo dokazni predmet Odbrane broj D237, on je uveden u spis kao dokazni predmet Tužilaštva broj P223. Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, molim vas da izbrišete dokazni predmet Odbrane broj D237.

ADVOKAT KEHOE: To je izveštaj. Ako bismo mogli sada da pogledamo sledeću stranicu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kao što možete da vidite, gospodine Elleby, to je nedeljni izveštaj od 14. do 20. avgusta 1995. godine.

ADVOKAT KEHOE: Ako bismo mogli da odemo još dve stranice dalje - na 15. avgust. To je to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znam da je prekopirana i jedna linija, gospodine Elleby, koja malo otežava da se vidi, ali iskreno govoreći, to je najbolje što imamo. Molim vas da pogledate taj komentar pod "Nažalost ..." Da li vidite gde stoji: "Nažalost, trend pljačke i zastrašivanja preostalih Srba je započeo u Sektoru Jug. Jedan Srbin koji je živeo u kninskoj zoni odgovornosti, [Area of Responsibility-AOR] je zlostavljan i opljačkan u njegovoj kući od grupe četvorice Hrvata, od kojih su dvojica bili vojnici." Dakle, ako pogledamo ovu konkretnu informaciju, imamo incident u kom učestvuju četiri Hrvata. Iz ovog zaključujem da su dvojica bila u civilnoj odeći a druga dvojica u vojnoj odeći. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: To je ono što se kaže, ne mogu da se setim tog incidenta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je to bilo sasvim uobičajeno da čujete izveštaje o civilima u civilnoj odeći koji nešto rade što je kriminalne prirode zajedno sa ljudima koji su nosili borbenu odeću? Da li se to događalo?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u ovom konkretnom incidentu, kada ste vi to očigledno u to vreme pročitali, da li biste zaključili da to nije bila neka vojna operacija, ako ste tu imali ljude u civilnoj odeći i vojnoj odeći koji rade zajedno?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vi čitate ... vi izvlačite zaključak i tražite od svedoka da se složi sa vama.

ADVOKAT KEHOE: To je tačno.

SUDIJA ORIE: U izveštaju se kaže da su oni bili vojnici. Naravno, verovatno ćete zvati vojnicima one koji nose uniforme, ali izvodite zaključak i želite da svedok prati taj zaključak. Želeo bih da znam da li vi imate bilo kakvih saznanja zbog kojih su te dve osobe u ovom izveštaju okvalifikovane kao vojnici? Zna li da li je to bilo na osnovu uniforme? Zna li da li je to na osnovu saznanja onog ko je pisao izveštaj da su to bili vojnici? Imate li kakvih saznanja o tome?

SVEDOK ELLEBY: Ne, časni Sude, nemam.

SUDIJA ORIE: Da. Zaključke može da donosi Pretresno veće na osnovu tačnih činjenica. Molim da nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vi ste napisali u ... zapravo, to je ... u P225, zamolio bih da se vratimo na to. Vi tu navodite u Dokaznom predmetu broj P225, gospodine, da ste videli jednog vojnika kako uzima stereo uređaj. Da li vidite to, gospodine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine, kad ste videli to, vi ste videli nekoga ko je bio u vojnoj odeći (*fatigues*), da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Možete li prevesti reč *fatigues*?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U vojnoj odeći?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I na osnovu toga što ste videli da ta osoba uzima ovaj stereo uređaj, niste zaključili da on obavlja neku vrstu vojne operacije, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Nisam, naravno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako sada pogledamo dokument koji nosi broj 227, dokazni predmet Tužilaštva broj P227, u ovom konkretnom slučaju, u drugom paragrafu navodi se, a to je od 17. avgusta 1995. godine: "Dakle, postoje materijalni dokazi da su te kuće zapalili pripadnici hrvatske pešadije, budući da su njih šestorica viđeni kako na traktoru napuštaju mesto događaja i odvoze se prema glavnom putu." Jeste li bili upoznati sa ovim incidentom, gospodine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se tog incidenta

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kao jedan od nadređenih u CIVPOL-u Ujedinjenih nacija u to vreme, ako ste pročitali jedan predmet kao što je ovaj, šestorica njih su identifikovani kao pripadnici hrvatske pešadije koji su viđeni na traktoru, da li biste zaključili da su oni radili nešto na svoju ruku?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Pa, to bi bilo nagađanje. Ne sećam se moje reakcije na ovaj izveštaj koji sam očigledno morao da pročitam u to vreme. Ne znam kakva je kultura i kakvo je ponašanje vojnika na Balkanu. Ne znam da li su mogli takve stvari da rade. Tako da bi mi bilo teško da odgovorim na ovo pitanje preciznije.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dozvolite da sada pogledamo jedan izveštaj UNCRO-a. Zapravo, to je izveštaj vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija, dokazni predmet Tužilaštva broj P154. Ovo je izveštaj o situaciji, gospodine Elleby, od 19. septembra 1995. godine. Ja ne kažem da ste vi videli ovaj izveštaj, gospodine Elleby, već se tu nalaze neke informacije o kojima bih želeo da vam postavim neka pitanja.

ADVOKAT KEHOE: Zamolio bih da pređemo još tri stranice. I molim tačku E na sledećoj stranici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "U humanitarnoj akciji, 19. septembra u 8.20. časova pregledana je jedna kuća u Kninu koja je bila zapaljena, nisu pronađeni povređeni. Procenjeno je da su kuću zapalile komšije povratnici na to područje." Dakle, gospodine Elleby, da li je bio opšti utisak predstavnika CIVPOL-a, uključujući i vas, da su mnogi ili barem neki od tih požara bili podmetnuti od strane komšija, komšija Hrvata koji su se vraćali na to područje nakon što su bili proterani pre nekoliko godina?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne bih to mogao da znam. Mogu samo da kažem da je bilo puno zapaljenih kuća u tom području u tom razdoblju. Ja lično nisam video nikoga da potpaljuje vatru u bilo kojoj od tih kuća. Nisam bio svedok tome. A ovo je procena vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija. Ne znam na osnovu čega je napravljena ta procena.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Želeo bih da pođemo jedan korak dalje, gospodine Elleby. Kada ste vi razgovarali sa svojim kolegama u CIVPOL-u i vojnim posmatračima Ujedinjenih nacija, da li se takav utisak pojavio u razgovoru da je veliki broj zločina koji su se događali u Sektoru Jug bio počinjen od strane Hrvata koji su se vraćali na to područje?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da sada pođemo dole malo niže, do tima vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija u Šibeniku. Tu se govori: "Kada su se delile namirnice preostalim Srbima u sledećim selima..." i tu se nabrajaju sela "...primećeni su muškarci u civilu i uniformama kako pljačkaju sela." Da li je to bila procena vašeg osoblja, kada ste vi bili u Sektoru Jug?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da je bila.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da su civili i vojnici, odnosno osobe u uniformi, da su oni da tako kažem, to radili zajedno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da sada pređemo na sledeću stranicu ovog dokumenta. To se nalazi tačno na sredini te stranice, i to je isto izveštaj o situaciji, gospodine Elleby, od 19. septembra. Počinje od: "Ali ono što su preostali Srbi mogli da primete, bilo je pljačkanje kuća komšija." Da li vidite to, gospodine? U sredini ... samo malo niže: "Preostali Srbi mogli su da vide pljačkanje ..."

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "Ali, ono što su preostali Srbi mogli da primete, bili je pljačkanje kuća komšija. Jedan od preostalih Srba navodi da je područje ranije posetio jedan vojnik Hrvatske vojske koji se ponašao na korektan način, ali su oni verovali da uniformisani muškarci koji su sada došli nisu pravi vojnici." Taj konkretan primer ljudi u uniformama, koje ste vi kao CIVPOL ili bilo koji deo patrole ili deo HRAT-ovih (Human Rights Action Team) patrola videli prilikom patroliranja, da li ste vi jednostavno zaključili da iako su ti ljudi bili u uniformama, da nisu nužno bili vojnici?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da bi bilo teško meni ili bilo kom drugom oficiru CIVPOL-a da utvrdi razliku, osim ako neko nije nosio farmerke i patike, i gore samo vojnu jaknu ili nešto slično.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da li mogu da pretpostavim iz vašeg odgovora da jednostavno ono što je izgledalo kao vojna uniforma nije bilo dovoljno da vi zaključite da je ta osoba, zapravo, bila vojnik?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vam je bio poznat Kari Anttila koji nije bio samo vojni posmatrač Ujedinjenih nacija, već je, mislim, radio i u patrolama HRAT-a. On je bio Finac i bio je tamo u isto vreme kada ste i vi tamo bili, možda je došao sredinom avgusta?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se imena.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Mislim da je on svedočio 2. maja pred ovim Sudom na stranici 2.646, počevši od 13. reda, i to se odnosilo na komentar njegove izjave svedoka: "Hrvati su spaljivali i pljačkali srpske kuće nezavisno od njihovih vojnih aktivnosti." Pitanje: "Znači, nezavisno od njihove vojne aktivnosti?" A on je odgovorio: "Da." "Znači ti su Srbi..." zapravo Hrvati "...ti vojnici su to radili potpuno nezavisno od toga kakve su bili njihove vojne odgovornosti, zar ne?" Odgovor: "To je ono što sam i pokušao tu da kažem." Dakle, gospodine, kad ste bili u Sektoru Jug na svom položaju, jeste li vi na isti način zaključili kao i ovaj gospodin Anttila da je pljačkanje i paljenje srpskih kuća od strane ljudi u uniformama rađeno potpuno nezavisno od vojnih odgovornosti?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne, ja ne bih mogao da dođem do takvog zaključka.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali incident o kom ste nam govorili je ona situacija sa pripadnicima brigade *Puma* odnosno, pljačkanju vaše ... ili krađe automobila vaše gazdarice. Morate...

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Oh, da, oprostite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, mislim da vam je pokazan dokument koji je dokazni predmet Tužilaštva broj P281. Odgovarajući na pitanje sudije Oriea, rekli ste da možete samo da identifikujete životinju koja se nalazi na ovom grbu. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada su vam iz kancelarije Tužilaštva pokazali ovu sliku, da li su vam pokazane i neke druge fotografije?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada su vas pitali o ovom događaju, a vi ste videli kako se krađe automobil vaše gazdarice, i videli ste ... i da su to bili ljudi koji su ... nosili vojne uniforme? Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Jeste li u tom trenutku zaključili kada ste to videli da su ti ljudi u uniformama na svoju ruku krali taj automobil, a ne kao deo neke vojne funkcije?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, mislim da su oni krali taj auto na svoju ruku.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da porazgovaramo sada malo o nekim izveštajima koje ste vi napravili, o kojima ste juče govorili. Skrenuo bih vam pažnju na dokazni predmet Tužilaštva broj P179.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, tražite od svedoka da donese zaključak. On je rekao ono što je mislio. Ali molim vas da postavite činjeničnu osnovu za to. Možete li nam reći koliko ih je bilo?

SVEDOK ELLEBY: Da, časni Sude. Koliko se sećam, bila su četiri vojnika, mladi muškarci u uniformama sa grbom *Pume* na ramenu. Neki od njih su nosili vojne kape. Barem jedan od njih imao je maramu vezanu oko glave umesto šešira ili kape. I oni su bili ... sva četvorica su bila naoružana.

SUDIJA ORIE: Čime su bili naoružani?

SVEDOK ELLEBY: Puškama.

SUDIJA ORIE: Da li su bili u društvu ljudi koji nisu bili u vojnim uniformama?

SVEDOK ELLEBY: Ne, nisu bili.

SUDIJA ORIE: Da li ste videli osobe u sličnim uniformama u blizini, ne direktno zajedno sa ovom četvoricom? Ali, recimo, u jednoj od sledećih ulica ili na tom području?

SVEDOK ELLEBY: Ja ovu četvoricu nisam baš prepoznao, ali vojnici tako obučeni viđeni su na tom području.

SUDIJA ORIE: Ako su vojnici bili prisutni na tom području, da li ste videli vojnike kako patroliraju u grupama slične veličine?

SVEDOK ELLEBY: Ne. Nisam video da obavljaju bilo kakve patrole. U svakom slučaju, nije izgledalo da obavljaju patrolu.

SUDIJA ORIE: Zašto to nije izgledalo kao da patroliraju?

SVEDOK ELLEBY: Više je izgledalo, da tako kažem, da su se vojnici tu motali.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine Elleby, ovaj incident o kom ste nam govorili, o krađi automobila vaše gazdarice, to je bio jedan jedini incident krađe, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Želeo bih da vam skrenem pažnju na neke od dokumenata o kojima ste juče razgovarali sa tužiocem, i želim da se usredsredite na nekoliko izveštaja koji su već uvršteni u spis.

ADVOKAT KEHOE: I ako bismo mogli prvo da pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P179. Molim vas, skinite to. Skinite ga, molim vas. Izvinjavam se, reč je o dokaznom predmetu Tužilaštva broj P235, oprostite. Izvinjavam se, dokazni predmet Odbrane D179. D, ne P.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada imam par pitanja u vezi ovog, gospodine Elleby. Mislim da ste govorili o ovom dokumentu ranije kao o spisku ubistava koja su počinjena 4. avgusta i koji ste vi poslali gospodinu Cetini u Zadar?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I mislim da ste, takođe, u odgovoru na komentare mog uvaženog kolege rekli da vam nije bilo sasvim jasno šta se dogodilo sa tom informacijom nakon što ste je poslali?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ova informacija se bazira na informacijama koje je CIVPOL Ujedinjenih nacija prikupila u to vreme, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I naravno, nisu pravljene nikakvi zaključci o tome da li su to ili nisu, u stvari, bila ubistva, ili da li su informacije koje ste slali zajedno bile tačne, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mi smo informacije prosleđivali zajedno, jer su one bile tačne, jer su uzete iz objedinjenih izveštaja [*inc-reps*], a da li su ili ne sve bili slučajevi ubistva trebalo bi da se pokaže tokom istrage.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Razumem.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, da li možemo da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA ORIE: Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U 179 ... to je na 3. stranici pod tačkom 13... Da li je to dokazni predmet Odbrane broj D179? Žao mi je. Ne, oprostite, treba mi dokazni predmet Tužilaštva broj P179. Dakle, 13. tačka pri dnu, to je opet spisak stavki koje ste

poslali gospodinu Cetini. U ovoj konkretnoj tački je riječ o incidentu koji se dogodio 21. avgusta, gde je pronađena jedna osoba u bunaru. Da li možete da se setite ovoga, gospodine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Sećam se da su me o tome obavestili, mislim o ovom incidentu - da je osoba pronađena u bunaru, da.

ADVOKAT KEHOE: I ponovo, ovo je izveštaj o incidentu broj 02-95/477. I da li možemo sada pređemo na konkretni dokument, dokazni predmet Tužilaštva broj P233.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, ako brzo pređemo preko ovog dokumenta, gospodine, ovaj dokument se odnosi na dva čoveka odevena u civilnu odeću koji su došli u selo, imali su dugačke kose i nosili su *kalašnjikove* AK-47. I kada idemo dalje dole, kod pretposlednjeg paragrafa se govori o tim oficirima CIVPOL-a koji su otišli u selo u kojem je nađena jedna žrtva u bunaru. Da li vidite to pri dnu: "Danas, 23. avgusta 1995. godine ... "?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "U 10.00 časova, oficir CIVPOL-a otišao je u Benkovac i bio je u pratnji vojne policije iz Kanadskog bataljona i benkovačke policije na mesto zločina. Žrtva je još uvek bila u bunaru. Izvađena je iz bunara i pregledana. Pažljivim pregledom nisu uočeni vidljivi znaci od vatrenog oružja." Dakle, ako pogledamo malo gore u ovom paragrafu, videćemo da je ta žena ostavila svoj štap i svoju kecelju uredno složenu i na vrhu su bile njene cipele. I kada kažete da je ovo bio spisak ubistava, mislim, kada ste poslali taj spisak gospodinu Cetini, da li ste uopšte razmišljali o tome da li ovaj incident spada u kategoriju ubistava ili je ova žena počinila samoubistvo?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, naravno, sve dok se ne obavi detaljna istraga, ne može se biti siguran da je to ubistvo.

ADVOKAT KEHOE: Tako je. I da li bi ovo isto tako bio dokazni predmet Tužilaštva broj P229. Ako bismo mogli da pokažemo dokazni predmet Tužilaštva broj P229.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovde se opisuje kada su se dva vojnika Hrvatske vojske približili ženi, ona je potrčala i oni su pucali na nju. Iako je opisano kao ubistvo, vi ste tražili u ovom izveštaju daljnju istragu bez zaključaka da je to u stvari, ubistvo. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, svedok nam je sada u tri navrata rekao je da je izveštavao o incidentima, jer je bilo očigledno da su osobe bile ubijene, i navedeno je mesto gde su ubijene. A na osnovu izveštaja činilo se da je bilo opravdano da se traži dalja istraga, jer mogućnost ubistva sigurno ne može biti isključena. To je očigledno iz citave te priče. Zašto ponovo prolazite kroz sve to? Mislim da je to ono što je on rekao.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja ću sada da pređem na svoju poslednju temu i skoro sam završio.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se sada pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj P223.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Elleby, vi ste u stvari saznali da je došlo do hapšenja nekih vojnika Hrvatske vojske u ovom vremenskom periodu o kome govorimo. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da se toga ne sećam.

ADVOKAT KEHOE: Ako samo možemo ... ako možemo da pogledamo sledeću stranicu u ovom dokumentu. Želim samo da budem siguran da li je tačan datum.. To je ... možemo li, zapravo, da promenimo ovaj dokument i da pozovemo dokazni predmet Tužilaštva broj P230. Ako možemo da pređemo ... samo da proverim ovaj broj. Jedan trenutak, časni Sude. Molim vas da pređemo na sledeću stranicu tog dokumenta. Dakle, ako možemo ... to je drugi nedeljni izveštaj koji dolazi iz Zagreba. Ako možemo da pređemo još tri stranice.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako možemo samo ... da li vidite reč "Još", gospodine? Ako idemo dole na tu rečenicu, na sledeću rečenicu gde stoji: "Kninska policija". Da li vidite da je to na oko tri četvrtine prema dole? To je u sredini ... da li vidite gde piše: "Oficir za vezu Kninske policije, oficir Zvonko Gambiroža"?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: "... je ipak spomenuo UN CIVPOL-u slučaj u kom su tri vojnika Hrvatske vojske uhapšena zbog pljačke i paljevine u Korenici." Tako da je očigledno da ovaj izveštaj dolazi iz Korenice, i vidi se, zapravo, da se događalo da su i vojnici hapšeni?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Nisam ovo video ranije, ali ... i ne sećam se, ali, da, to izgleda tako.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, malo sam razgovarao tokom vašeg svedočenja sa svojim učenim prijateljem, gospodinom Kayom, o čitavom nizu izveštaja koji se odvijaju pri civilnoj vlasti. Vi ste izražavali svoje nezadovoljstvo, jer ste pokušavali da se stvari urade a niste bili obaveštavani šta se događalo pri tim istragama. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I mislim da ste zabeležili da su neki delovi, neki viši nivoi hrvatske civilne policije kontaktirali ili je trebao da kontaktiraju osobe pri Ujedinjenim nacijama u Zagrebu, ali ne na nižem nivou, je li tako?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I na osnovu vašeg iskustva, mislim da ste imali neke poteškoće u vašem radu sa birokratijom Ujedinjenih nacija u Zagrebu, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Pa, bilo je nekih birokratskih problema, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tada ste, takođe, imali poteškoća u dobijanju informacija od njih, zar ne?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne, ne mislim tako. Mislim da smo imali dobre veze sa kancelarijom poverenika.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Informacije koje su bile .. sigurno ste ... mislim da ste juče u odgovoru gospodinu Kayu rekli da niste dobijali povratne informacije o tim istragama, i to možemo da vidimo u dokaznom predmetu Odbrane broj D97. I znam da niste videli ovaj izveštaj, gospodine, ali molim vas samo pogledajte ovaj dokazni predmet Odbrane broj D97. To je izveštaj ministra Jarnjaka iz Ministarstva unutrašnjih poslova, upućen državnom tužiocu. I ako pogledate prvu stranicu, a zatim pogledate drugu stranicu, na drugoj stranici vidimo dva kvadrata. U prvom kvadratu je pregled krivičnih dela prema policijskoj upravi u periodu od 22. avgusta do 2. oktobra 1995. godine, a sledeći kvadrat je statistički pregled broja uviđaja i profila počinitelaca za isti vremenski period. Shvatam da vi niste ranije videli ovaj dokument, gospodine Elleby, ali da li bi bilo pošteno da se kaže, da biste vi bili mnogo zadovoljniji da ste znali za ove statistike i informacije, jer biste onda znali da je posao obavljen na osnovu ovih istraga?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali niste bili o tome obavešteni?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hvala lepo. Hvala vam na vašem vremenu. Bili ste od velike pomoći.

ADVOKAT KEHOE: Nemam više pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možete li mi pomoći? U tri kategorije pojavljuju se poznati počinioci. Možete li nam dati neki ključ kako ste razumeli da se poznati počinioci nalaze u tri različite kategorije?

ADVOKAT KEHOE: Ja ću zamoliti gospodina Mišetića da pogleda u verziji na BHS-u, jer oznake na BHS-u on može da pročita ...

SUDIJA ORIE: Očigledno je da se to ne pojavljuje u prevodu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, pod *poznati počinioci* u prvoj koloni se kaže: "Pripadnici Hrvatske vojske". U drugoj koloni se kaže: "Civilni". I u trećoj koloni se kaže: "Zloupotreba uniformi". Drugim rečima, to bi ukazivalo na osobu koja je nedozvoljeno nosila uniformu u to vreme.

SUDIJA ORIE: Da li treba da shvatim da je samo u jednom slučaju u ovom vremenskom periodu, na primer, u Zadarsko-kninskoj upravi policije utvrđeno da je neko nosio uniformu nedozvoljeno, dok svi ostali koji su nosili uniforme, nisu zloupotrebljavali tu uniformu, i stoga su bili vojnici? Da li bi tako trebalo ovo da shvatim?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Iskreno govoreći, časni Sude, nisam siguran u to. Ali moglo bi da bude da se neko možda lažno predstavljao kao zvanično lice; kada mu je postavljeno pitanje ko je on, predstavio bi se kao pripadnik Hrvatske vojske i potom je, takođe, optužen za lažno predstavljanje, isto poput onog slučaja kada se predstavljao kao policijac, dok je nosio maskirnu košulju i pantalone, a zatim je kategorisan kao civil. Ja ne bih išao dalje u tome, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Pa, ja sam tražio to, jer naravno, vi ste prikazali ovu statistiku svedoku i pretpostavljam da želite to da ponudite u spis, gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: To je, zapravo, već u spisu.

SUDIJA ORIE: To je u spisu?

ADVOKAT KEHOE: To je već uvedeno u spis.

SUDIJA ORIE: Onda ...

ADVOKAT KEHOE: I to se, naravno, odnosi na vremenski period od 22. avgusta do 2. oktobra, a ne na period pre toga.

SUDIJA ORIE: Da, razumem to. Jer ako su statistike tu, sada znamo da ovaj svedok nije bio upoznat sa ovim statistikama. A ove statistike su sada u spisu, tako da ćemo pokušati da ih objasnimo u nastojanju da ih shvatimo. Hvala vam, gospodine Kehoe. Gospođo Frolich, da li ima potrebe za dodatnim ispitivanjem?

TUŽITELJKA FROLICH: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Elleby, sada će vam gospođa Frolich postaviti dodatna pitanja.

TUŽITELJKA FROLICH: Hvala, časni Sude.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽITELJKA FROLICH

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Dakle, gospodine Elleby, juče ste rekli da verujete da je gospodin Romanić, po vama, bio ključna osoba kako bi se napredovalo sa istragama zločina, i to ste rekli kao odgovor na pitanje na 38. stranici, u redovima broj 7 i 8 gospodina Kaya. Vi ste rekli da ste razumeli da leševi koje ste pronašli i za koje ste zatražili da se obavi istraga, da bi istraga trebalo da bude obavljena ne od strane Kotarsko-kninske policijske uprave, nego Zadarsko-kninske policijske uprave. Vaš odgovor je bio: "Ja sam to rekao, naravno, ali ja još uvek smatram da je on bio ključna osoba da bismo mogli da napredujmo u obavljanju policijskog posla." Dakle, da li možete da nam kažete zašto ste još uvek smatrali gospodina Romanića ...

SUDIJA ORIE: Ne, ne, ne.

TUŽITELJKA FROLICH: Izvinjavam se. Oprostite, mislim idem malo prebrzo.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA FROLICH: Hvala, časni Sude.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, da li ste čuli moje pitanje ili je potrebno da ponovim poslednji deo?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da sam shvatio vaše pitanje. I moje mišljenje je bilo da je gospodin Romanić bio moj kontakt, tako da kažem, na području Knina. U birokratskom sistemu sasvim je normalno da ćete ostvariti kontakte na svom nivou, a osoba sa kojom uspostavljate kontakt onda prosleđuje to dalje u svom sistemu. I pošto sam ja policajac, mislio sam da gospodin Romanić neće zanemariti informaciju o leševima.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Šta ste tačno očekivali od gospodina Romanića da uradi sa informacijama koje ste mu dali?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Očekivao sam da prosledi informaciju istražnom odeljenju, gde god ono da je bilo, a da onda meni prosledi nazad informacije o onome što se desilo u tom slučaju.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Da li bi to bila bilo koja informacija o onome šta se dešavalo u tom slučaju?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Želeo sam da raspravljamo kako napreduje u policiji taj slučaj.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Koja je bila uloga gospodina Cetine u vezi sa tim?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: On je bio iznad gospodina Romanića, i ako gospodin Romanić nije mogao da nam kaže kako napreduje slučaj u policiji, morali smo da pitamo gospodina Cetinu.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Kako ste očekivali da gospodin Cetina zna za informacije koje ste dostavili gospodinu Romaniću?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Očekivao sam da gospodin Romanić i gospodin Cetina razmenjuju informacije redovno, svakodnevno, u svakom slučaju često, jer je gospodin Cetina bio iznad gospodina Romanića za područje Knina.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: A kako ste vi to znali?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Nisam to znao. Ja sam samo ... jednostavno sam se nadao da je tako, i nadao sam se da bismo mogli dalje da napredujemo u prosleđivanju informacija od CIVPOL-a i dobijanja povratnih informacija, tako da bismo znali šta se događa.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Ali, na osnovu nečega ste vi stekli utisak da je gospodin Cetina bio iznad gospodina Romanića. Što je to?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Zapravo se ne sećam kako sam došao do tog saznanja. Mislim da je gospodin Romanić to rekao.

ADVOKAT KAY: Ta stvar se nalazi u izjavi svedoka koja je prezentirana po *Pravilu 92ter*, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo Frolich?

TUŽITELJKA FROLICH: Časni Sude, ja ...

SUDIJA ORIE: Gospođa Frolich, čini se da gospodin Kay smatra da nije potrebno postavljati pitanja koja bi bila ista kao što su već u izjavi predočenoj po *Pravilu 92ter*.

TUŽITELJKA FROLICH: Pokušaću da ne trošim uzalud sudsko vreme. Hvala.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodin Elleby, juče su vam postavljena pitanja o postupku podnošenja izveštaja civilnoj policiji. To se nalazi na 63. stranici, a konkretno u redovima 24 i 25. Želim da vam pokažem dva dokumenta.

TUŽITELJKA FROLICH: Molim da se prvo pozove dokazni predmet Tužilaštva broj P253. Želim da skrenem pažnju da je original ovog dokumenta na BHS-u. Molim ako može da se malo umanji.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, da li prepoznajete ovaj dokument?

TUŽITELJKA FROLICH: Sada molim da pređemo na 2. stranicu i na engleskom jeziku i na BHS-u.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Da li prepoznajete ovaj dokument?
SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se ovog dokumenta. Sećam se ... izvinjavam se, prepoznajem potpis.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, ko je potpisnik ovog dokumenta?
SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: To je komandant stanice UN CIVPOL-a u Kninu, gospodin Petro Romasev.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Ako se vratimo na prvu stranicu, kome je taj dokument upućen?
SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Dokument je upućen gospodinu Mihiću u Policijskoj stanici Knin.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodin Elleby, šta po vama ovaj dokument predstavlja?
SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Čini se da predstavlja izveštaj o rezultatima istraživanja do kojih je došao gospodin Romasev.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Dakle, na bazi onoga što ste juče rekli o postupku podnošenja izveštaja civilnoj policiji, rekli ste da se ne sećate jasno kakav je bio postupak u svim slučajevima. Ali, ovo je izveštaj koji ... to je vrsta izveštaja koja bi bila primljena ... vrsta izveštaja koja bi bila poslata od CIVPOL-a Policijskoj stanici Knin?
SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, bio bi.

ADVOKAT KAY: Časni Sude, da li bi moglo malo da se razradi, kakve vrste informacija. Jer datum korespondencije je 8. septembar, a prva stvar koja se pokreće je od 7. avgusta, i ja ... uz puno poštovanje, mislim da je potrebna razrada.

SUDIJA ORIE: Ja to u stvari očekujem. Gospođo Frolich, vi biste trebali da pitate da li ovaj dokument osvežava sećanja svedoka u odnosu na postupak izveštavanja. Da li možete da postavite odgovarajuću činjeničnu osnovu za bilo kakve zaključke koji bi se mogli izvući iz ovog dokumenta, kao vrste dokumenta tipičnog za izveštavanje?

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, šta vidite na vrhu stranice ovog dokumenta?

TUŽITELJKA FROLICH: Zamolila bih da se dokument malo podigne.

SUDIJA ORIE: U isto vreme, gospođo Frolich, ako postoji nešto u dokumentu, Pretresno veće zna da čita, svedok zna da čita, zastupnici znaju da čitaju, onda samo recite – na vrhu stoji to i to i postavite svedoku pitanje. Jer je pitanje bilo - kome je poslat ovaj dokument. Poslat je komandantu Policijske stanice Knin. To je jasno, zar ne?

TUŽITELJKA FROLICH: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, da li je ovo dokument UN CIVPOL-a? Vidite da piše: UN CIVPOL, Sektor Jug, stanica Knin. Da li to vama izgleda kao dokument UN CIVPOL-a?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Mislim da je to dokument koji je napravljen kasnije, zato što nismo imali dovoljno kompjutera. To se vidi u zaglavlju. I mislim da se bazira na beleškama koje su napravljene i datumima koji se spominju, i smatram da je autentičan - mislim na potpis, i prepoznajem potpis gospodina Romaseva.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Da li se sećate kakvu vrstu informacija bi osoblje UN CIVPOL davalo civilnoj policiji?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ovo mi je malo osvežilo pamćenje, ali još uvek ne mogu jasno da se setim da li je to bilo ono što smo radili. Međutim, zadatak jeste bio da se prenesu informacije o nalazima na terenu.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Da li je ta informacija bila u pisanom ili usmenom obliku?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: I jedno i drugo.

TUŽITELJKA FROLICH: Možemo li da dobijemo dokazni predmet Tužilaštva broj P262.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Imam isto pitanje u vezi ovog dokumenta. Šta predstavlja ovaj dokument, gospodine?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Sličan je prethodnom. Razlikuje se u datumu i nekim drugačijim incidentima. Ne mogu da vidim dno, ne znam ...

TUŽITELJKA FROLICH: Možemo li da pomerimo dokument da se vidi dno ... odnosno, sledeća stranica ...

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ovaj dokument, u stvari, nije potpisan, ali ... u redu, u prevodu ...

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Možete li da pogledate original na BHS-u?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da, tu je potpis gospodina Romaseva.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Ukoliko možete da osvežite pamćenje Pretresnom veću. Ko je bio ...

SUDIJA ORIE: Pamćenje Pretresnog veća je sasvim u redu, gospođo Frolich.

TUŽITELJKA FROLICH: Izvinjavam se.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Ko su bili CIVPOL ... Na kom nivou CIVPOL-a je osoblje CIVPOL-a prenosilo informacije civilnoj policiji? Koji su to bili pripadnici CIVPOL-a?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Komandant stanice, to je ovde gospodin Petro Romasev, on je davao informacije komandantu Policijske stanice Knin.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Hvala vam, gospodine Elleby. Da li je, na osnovu izgleda, ovo što vidite dokument CIVPOL-a?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: To je originalni dokument gospodina Petroa Romaseva.

TUŽITELJKA FROLICH: Gospodine predsedavajući, da li bismo sada trebali da napravimo pauzu, ili ...

SUDIJA ORIE: To zavisi o tome koliko vremena će vam trebati?

TUŽITELJKA FROLICH: Verovatno oko 10 do 15 minuta.

SUDIJA ORIE: 10 do 15 minuta. Onda ćemo imati pauzu do 11.00 časova. Uvek sam pokušavao da se svi drže svoje niže procene, gospođu Frolich, iako moram priznati da to nisam uspeo jutros sa gospodinom Kehoeom. Dakle, pokušajte da završite onda za deset minuta. I opet ponavljam, ono što svako može da pročita, samo se može navesti svedoku, a zatim mu postaviti pitanje. Nastavićemo u 11.00 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospođu Frolich, pre nego što vam dozvolim da nastavite, želeo bih da vam kažem da ukoliko osećate da vas moji komentari zbunjuju ili vam smetaju, možete da mi osvežite pamćenje, jer shvatam kako se čovek oseća kada je u istoj toj sudnici i kada radi sa prvim svedocima. Još se sećam kako sam se ja osećao. Molim vas da nastavite

TUŽITELJKA FROLICH: Hvala, časni Sude.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, juče, kada vam je gospodin Kuzmanović postavio pitanje o događaju u selu Gruborima, koji se desio ... pokazan vam je dokazni predmet Tužilaštva broj P230. I na stranici broj 100, u redovima od 4. do 8., rekli ste: "Ne mogu da objasnim zašto je gospodin Romasev napisao ovo - da je to počinjeno od strane Hrvatskih specijalnih snaga." Pitanje: "Čini se, barem na osnovu datuma ovog dokumenta, da je to malo ubrzano rasuđivanje, zar ne?" Vaš odgovor je bio "Da." Kada ste prvi put čuli o ovom incidentu, gospodine Elleby?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne sećam se rasprave o ovom incidentu dok sam bio u misiji.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Jeste li bili uključeni na bilo koji način u izveštavanje o ovom incidentu ili u istragu ovog incidenta?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne, nisam bio uključen. To je jedan od brojnih slučajeva koji su se dogodili u tom periodu i koji su prošli preko mog stola, ali ja se ne sećam nikakvih detalja.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: I kako znate da je zaključak gospodina Romaseva bio je ishitren?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Gospodin Romasev u pisanom izveštaju ne objašnjava zašto je doneo takav zaključak, ali je možda imao svoje razloge.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Hvala. Juče vam je gospodin Kuzmanović postavio pitanje oko ograničenja kretanja koja je bilo nametnuto CIVPOL-u u to vreme, mislim da to počinje na 84. stranici originalnih brojeva. Kako ograničenje kretanja CIVPOL-u može da se uporedi sa ograničenjem kretanja koje je nametnuto, na primer, drugim agencijama Ujedinjenih nacija u tom sektoru?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Moj utisak je da se ograničenje kretanja odnosilo na sve, ali s vremena na vreme postojala je razlika. Na primer, između CIVPOL-a i vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija, koji su bili vojno osoblje.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Na koji način?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ponekad smo razgovarali o potrebi da se obiđu određena mesta. I koliko se sećam, ponekad vojni posmatrači Ujedinjenih nacija nisu mogli da idu tamo, i onda je umesto njih odlazio CIVPOL.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Dakle, u izjavama koje su dokazni predmeti Tužilaštva P215 i P217, govorite o požarima na području na kom ste imali mandat. I juče ste nam je rekli da ste razgovarali s vašim posmatračima o požarima. Odakle su vaši posmatrači videli ove požare?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Oni su videli požare na celom području, jer u početku im je bilo dozvoljeno da se kreću samo po Kninu, a zatim, kako su dani odmicali sve dalje, i oni su mogli da se kreću dalje, tako da su onda videli i požare tamo.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Spomenuli ste ... gospodin Kuzmanović vas je pitao na 90. stranici, u 16. redu, sledeće: "Vaši timovi su imali ograničenje od strane Specijalne policije ... vi kažete da je vašim timovima Specijalna policija ograničavala ulazak na određena područja. Gde su bila ograničenja za vaše timove i o kojim se datumima radilo?" Dakle, zašto su odlazili na ta područja za koja je postojala zabrana ulaska, ili zašto su pokušavali da idu u ta područja?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Oni su odlazili na ta područja, jer smo se trudili da ... kada smo dobili slobodu kretanja po sektoru - da pokrijemo svako područje, posebno područja za koja smo znali da su tamo živeli ljudi, uglavnom starije osobe, i to je bio razlog zašto smo odlazili tamo.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Je li neki drugi poseban razlog, osim ... da li je postojao bilo koji specifičan razlog za odlazak na područja za koja nisu znali šta bi konkretno mogli tamo da nađu?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Prigovor, časni Sude, svedok je već odgovorio na pitanje.

TUŽITELJKA FROLICH: Preformulisacu pitanje.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Šta su, ako su išta, mogli posmatrači CIVPOL-a da uoče na ovim područjima?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Zadatak da se ode na ta područja bio je... prioritet je bio humanitarne prirode, da se vidi da li su svi dobro u tim udaljenim područjima i, naravno, da se vidi da li su počinjeni neki zločini.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Da li je bilo išta što je moglo da se vidi iz daljine na tim područjima?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne, mislim da nije.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Sada bih...

TUŽITELJKA FROLICH: Ako mogu, časni Sude, želela bih da pokažem svedoku njegovu dodatnu izjavu koju je dao Tužilaštvu 19. maja.

SUDIJA ORIE: Želite to da uradite, kako biste osvežili njegovo pamćenje?

TUŽITELJKA FROLICH: Tako je, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude. Da li je svedok rekao da mu je potrebno da osveži pamćenje? Koje je bilo pitanje?

TUŽITELJKA FROLICH: Pa, to proizilazi iz ...

SUDIJA ORIE: Da li se radi o onom osmatranju iz daljine?

TUŽITELJKA FROLICH: Da.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite, gospođo Frolich.

TUŽITELJKA FROLICH: Zamolila bih da se ovo stavi na grafoskop, jer ne verujem da je ...

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude. Osvežavanje pamćenja je da mu se postavi pitanje - da li se seća. A on može da pogleda i štampanu verziju.

TUŽITELJKA FROLICH: Pa...

SUDIJA ORIE: Dozvolite mi samo da pogledam. Slažem se sa vama, gospodine Kehoe, a gospođa Frolich je pitala da li joj dozvoljavam da pokaže svedoku dodatnu izjavu, a onda sam ja pitao, ali moje pitanje nije bilo sasvim korektno, da li je to bilo u svrhu da se vidi da li će ta dodatna izjava da osveži pamćenje svedoka. I mislim da u tome nema ničeg lošeg, pa molim da nastavimo.

TUŽITELJKA FROLICH: Zamolila bih da se dokument malo pomeri prema dole kako bismo videli donji deo dokumenta. Još malo niže. Sada je dovoljno. Hvala.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Gospodine Elleby, želim da vam skrenem pažnju na drugi paragraf odozdo, koji može da se vidi na ekranu. Poslednja rečenica: "Gospodin Elleby je takođe rekao da su timovi CIVPOL-a s vremena na vreme bili sprečeni da odlaze na određena područja gde je viđen dim, što ih je sprečilo da izveste o tim incidentima paljenja." Da li vam to osvežava pamćenje vezano za moje pitanje - šta je moglo da se vidi sa udaljenosti?

ADVOKAT KEHOE: Izvinjavam se, časni Sude. Ovo je sasvim drugačije pitanje od onog koje je bilo postavljeno.

SUDIJA ORIE: Pitanje nije sasvim isto, ali na način na koji je postavljeno, svedok može da odgovori.

SVEDOK ELLEBY: Da, mislim da mogu to da razjasnim. Moj prvi odgovor se ticao kako je bilo ljudima u ovim područjima i da li se dogodio zločin. To je ono o čemu sam govorio. Tačno je da su posmatrači sa određene udaljenosti mogli da vide stubove dima u području na kom je za nas postojala zabrana ulaska.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Da li se sećate kada je to bilo? U kom vremenskom period se to dogodilo?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne precizno. U istom periodu od sredine avgusta do sredine septembra.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Hvala. Imam samo još jedno pitanje za vas. Kada ste razgovarali sa gospodinom Cetinom i kada vam je dao svoj odgovor nakon što ste mu dali spisak slučajeva kršenja ljudskih prava i ubistava, da li je gospodin Cetina bio kooperativan i pristupačan, po vašem mišljenju?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Ne, ne bih mogao reći da je bio.

TUŽITELJKA FROLICH – PITANJE: Hvala, gospodine Elleby. Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo Frolich. Da li pitanja iz dodatnog ispitivanja pokreću bilo kakve potrebe za daljnjim pitanjima Odrane?

ADVOKAT KAY: Što se mene tiče, nemam pitanja koja proizilaze iz dodatnog ispitivanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Kehoe?

ADVOKAT KEHOE: Nemamo, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ni mi, časni Sude.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Prvo sutkinja Gwaunza ima jedno ili više pitanja za vas.

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUTKINJA GWAUNZA: Gospodine Elleby, u jednom od vaših izveštaja vi ste napomenuli da ste dobili izveštaj o tome da je bilo uobičajeno da se nađu tela bačena u bunare. Da li možete to malo da razjasnite detaljnije?

SVEDOK ELLEBY: Mogu, časni Sude. Zависи od toga kako definišete reč "uobičajeno" u to vreme. To je viđeno u nekim prilikama da su leševi bili bacani u bunare.

SUTKINJA GWAUNZA: Da li su postojali neki statistički podaci vezano za takve slučajeve?

SVEDOK ELLEBY: Ne sećam se da smo pravili neke statistike o statusu onoga kako su tela nađena.

SUTKINJA GWAUNZA: U redu. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Sudija Kinis ima takođe za vas jedno ili više pitanje.

SUDIJA KINIS: Gospodine Elleby, ja imam nekoliko pitanja. Prvo se odnosi na vašu izjavu, dokazni predmet Tužilaštva broj P217 iz februara 2008. godine. U 5. paragrafu spominjete mandat CIVPOL-a, i citiraću onako kako je formulisano: "...da nadgleda rad civilne policije". Molim vas, da li možete da razjasnite šta ste mislili pod rečju "nadgledati", da li je to bilo slično praćenju ili ste imali i šire funkcije?

SVEDOK ELLEBY: Časni Sude, koliko se sada sećam, možda je "nadgledanje" bila suviše jaka reč. To bi bilo više praćenje, odnosno, mogao bih da kažem, uspostavljanje saradnje sa hrvatskom policijom.

SUDIJA KINIS: Sledeće pitanje proizilazi iz vaših prethodnih izjava gde ste, takođe, pomenuli da vam hrvatska strana nije pružala informacije o strukturi policije, informacije o krivičnim prijavama i o tome kakva je bila situacija sa istragama koje su bile u toku. Da li ste u to vreme imali neke pisane dokumente ili pisani sporazum između Vlade Hrvatske i Ujedinjenih nacija koji bi obavezivao hrvatsku stranu da to radi?

SVEDOK ELLEBY: To je bilo i još uvek mi je malo nejasno. Mislim da sam spomenuo da je o mandatu raspravljano čak i u štabu u Zagrebu, i ne sećam se da je to bilo u potpunosti razjašnjeno u vreme kada sam ja bio tamo.

SUDIJA KINIS: Poslednje pitanje je sledeće: spomenuli ste da ... isto tako da je bilo veoma teško dobiti neke informacije o strukturi hrvatske policije, i tako dalje. Moje pitanje je: da li ste u to vreme imali neku obuku ili neka saznanja o hrvatskom zakonodavstvu? Naime, o zakonodavstvu koje se odnosi na razvoj policije ili zakonu o policiji i zakonu o krivičnom postupku, a što bi vama omogućilo da u pravnom smislu shvatite funkcionisanje tih institucija i na koji način biste trebali da saradujete sa njima?

SVEDOK ELLEBY: Ne, nisam prošao nikakvu obuku o tome.

SUDIJA KINIS: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: I ja imam nekoliko pitanja za vas, gospodine Elleby. Prvo se odnosi na ograničenje kretanja. U svom jučerašnjem svedočenju, vi ste nam objasnili u odnosu na izveštaj, nedeljni izveštaj od 21. do 26. avgusta, da je postojala gotovo potpuna sloboda kretanja otprilike u to vreme, govorili ste o dve do tri nedelje nakon *Operacija Oluja*. Dakle, u jednom od vaših poslednjih odgovora danas, rekli ste, kada ste objašnjavali šta ste videli iz daljine, kada niste imali pristup ... ne vi lično, nego ono što je posmatrano iz daljine, kada nije bio dozvoljen pristup određenom području. Mislim da ste spomenuli ... sada pokušavam da pronađem to. Ali ste rekli da je to bilo ... pitanje je bilo: "Da li možete da se setite kada je to bilo, u kom vremenskom periodu se to dogodilo?" A vi ste odgovorili od sredine avgusta do sredine septembra. I imam neke probleme da pomirim to da nemate pristup na tom području gde ste iz daljine mogli da vidite dim, i vašeg odgovora koji ste dali juče o skoro potpunoj slobodi kretanja od druge ili treće nedelje nakon *Operacije Oluja*. Molim vas, da li možete to da objasnite?

SVEDOK ELLEBY: Pokušaću, časni Sude. Tačno je da je gotovo potpuna sloboda kretanja data CIVPOL-u krajem avgusta - da može da se kreće u sektoru i iz sektora i po sektoru, ali koliko se sećam, s vremena na vreme u tom istom periodu na određena područja nije moglo da se odlazi. Postojalo je ograničenje u određenim periodima.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na odgovoru. Imam još pitanja i pokušavam da pronađem izvor u jučerašnjem transkriptu. Juče su vam postavljena pitanja o srpskom otporu. Mislim se sećate da sam vas ja pitao da li je to bilo u brdima, šumama ili planinama ili da li ste uopšte videli srpski otpor. Nešto malo kasnije vam je postavljeno pitanje o tome da li ste znali za devet vojnika Vojske Republike Srpske Krajine koji su pronađeni, i takođe

su vam postavljena pitanja koja su se odnosila na operacije *čišćenja* ili na operacije asanacije terena, samo da to mogu da pronađem na 95. stranici jučerašnjeg transkripta. Postavljeno vam je pitanje - kakvo je vaše shvatanje o tome, i vi ste odgovorili: "Ja sam to shvatio da je moguće da je bilo trupa Republike Srpske Krajine u tom području." Dakle, prisustvo vojnika Republike Srpske Krajine ili prisustvo trupa Vojske Republike Srpske Krajine, da li je to za vas isto što i srpski otpor, ili to spada u drugu kategoriju?

SVEDOK ELLEBY: Mislim da .. mislim da je to ... mislim da je to je značilo ono što sam ja podrazumevao. To je špekulacija, ali, naravno, ako je još uvek bilo srpskih vojnika u tom području, onda bi to bio otpor hrvatskim vlastima.

SUDIJA ORIE: U redu. Dakle, kada ste koristili izraz "otpor", u otpor ste uključivali trupe Vojske Republike Srpske Krajine koje su ostale u tom području. E sada, rekli ste nam da niste znali za postojanje srpskog otpora u području, bilo da su bili u planinama, po šumama, ili bilo gde drugo, a koliko sam shvatio, to uključuje prisustvo vojnika Vojske Republike Srpske Krajine koji su tamo ostali, ili je možda trebalo da kažem trupa Vojske Republike Srpske Krajine? Objasnili ste nam kako vi shvatate operaciju *čišćenja* ili operaciju asanacije terena. A onda vam je postavljeno pitanje, i pročitacu ga doslovno: "Dakle, vaše shvatanje operacije *čišćenja* ili operacije asanacije terena je da su tamo na tom području bili vojnici Republike Srpske Krajine, i izvan toga nemate predstavu koji bi mogli da budu elementi operacije asanacije?" Vaš odgovor je bio: "To je tačno." Dakle, dozvolite da pokušamo zajedno da analiziramo to pitanje. Postavljeno vam je pitanje o vašem shvatanju operacije *čišćenja* i operacije asanacije terena. To je bio prvi deo tog pitanja. A onda je usledilo dalje pitanje na prilično činjenični način, jer je rečeno: "...da su tamo, u tom području bili vojnici Republike Srpske Krajine." Ono što bih želeo sa vama da pojasnim je sledeće: kada vi govorite da je po vašem shvatanju operacija *čišćenja* ili operacija asanacije terena - operacija u kojoj bi se tražilo određeno prisustvo vojnika Republike Srpske Krajine u području, ili je vaše shvatanje operacije *čišćenja* ili operacije asanacije terena bile usmereno na vojnike Republike Srpske Krajine za koje ste znali da su bili prisutni u tom području?

SVEDOK ELLEBY: Nisam znao ni za kakvo prisustvo bilo kog vojnika Republike Srpske Krajine, i moj utisak je bio da su hrvatske vlasti i vojska bili u potrazi za pripadnicima otpora u tom području.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na odgovoru. Nemam nikakvih dodatnih pitanja za vas. Da li ima bilo kakve potrebe za dodatnim pitanjima pitanja koja su proistekla iz pitanja Pretresnog veća?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. U isto vreme, deo pitanja koja sam morao da postavim danas je zbog toga što su to pitanja kojima sam tražio pojašnjenja, jer to nije izuzetak da se činjenice ponekad mešaju sa zaključcima ili mišljenja i pitanja nisu dovoljno jasna, kako bi se dobio najbolji odgovor. Izvolite, gospodine Kehoe.

DODATNO UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Elleby, vi ste u odgovoru na pitanje sudije Oriea rekli da je od sredine avgusta do sredine septembra bilo povremenih ograničenja slobode kretanja na tom području. Da li je to tačno?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Da. Tako se toga sećam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su ta ograničenja kretanja bila prema severu kada se ide od Knina prema Strmici, prema Bosni?

SVEDOK ELLEBY – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, da. To je bilo područje severno od Knina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, to je bilo područje na severu. Puno vam hvala.

SUDIJA ORIE: Hvala. Dakle, potvrdili ste da je to na severu, shvatio sam da to nije na jugu, iako to još uvek nije deo tog odgovora. Da li sam to dobro shvatio?

SVEDOK ELLEBY: Da. Sećam se da su ta područja bila severno od Knina.

SUDIJA ORIE: Da, i isključena su bila područja južno od Knina. Da, to je kako sam shvatio. To je sada potvrđeno. Da li ima dodatnih pitanja? Gospodine Elleby, ovim je zaključeno vaše svedočenje pred ovim Sudom. Želeo bih da vam se zahvalim što ste prešli tako dugačak put i došli u Hag da biste odgovorili na dugačku seriju pitanja obe strane i na pitanja Pretresnog veća, i želim vam srećan put kući.

SVEDOK ELLEBY: Mnogo vam hvala.

(svedok napušta sudnicu)

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Želeo bih prvo da prođemo kroz spisak P dokaza koji je u međuvremenu sređen. Ja imam svoj spisak u ovom trenutku i baviću se prvo P brojevima. Prva serija su dokazni predmeti Tužilaštva od P218 do P224, uključujući i i njega. To su oni koji još nisu primljeni, a ako nema konkretnih prigovora, sve od dokaznog predmeta broj P218 do P224 uključujući i njega su primljeni u spis. Dokazni predmet Tužilaštva broj P225 je već primljen u spis. Za dokazne predmete Tužilaštva P226 i P227 nisam čuo nikakve konkretne prigovore pa se, prema tome, uvode u spis. Odluka je već doneta za dokazni predmet Tužilaštva broj P228, dakle, nastavljam dalje sa dokaznim predmetom Tužilaštva broj P229, sve do dokaznog predmeta broj P280, uključujući i njega. Nema konkretnih prigovora, što znači da su dokazni predmeti Tužilaštva od broja P229 do broja

P280, zaključno sa njim, primljeni u spis. Odluka je već doneta o dokaznom predmetu Tužilaštva broj P280 i već je uveden u spis. O dokaznom predmetu Tužilaštva broj P282 tek treba da se donese odluka. Nema konkretnih prigovora, tako da je i dokazni predmet Tužilaštva broj P282 primljen u spis. Dokazni predmeti Tužilaštva P283 i P284 već su uvedeni u spis. Mislim da je ovo kompletan spisak dokumenata Tužilaštva. Ne znam da li...

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ako mogu?

SUDIJA ORIE: Izvolite.

ADVOKAT KEHOE: Baš s obzirom na ... očigledno je da su dodati na spisak, naravno, zadržavamo pravo prigovora, mislim da su to dokazni predmeti Tužilaštva P253 i P262, jer su to dokumenti o kojima on nije znao ništa, tako da isti prigovor smo imali i ranije. Koliko shvatam časni Sude, bez obzira na to, ali ...

SUDIJA ORIE: Da. Moraću ponovo da ih pogledam i da vidim da li postoji bilo kakav drugi razlog, a očigledno ako svedok ne zna ništa o tome, često se svodi na to da svedok ponekad prepozna vrstu dokumenta, a ponekad, barem način na koji sam ja to iskustvo imao, se svodi da taj dokument, taj dokaz koji pokušava da se uvede preko nekog svedoka, i ako svedok ne zna ništa o njemu, dokument još uvek ima neku relevantnost i dokaznu vrednost, jer je nastao u vreme događaja - onda se on provuče manje-više kao dokument koji se uvodi tako što ga je ponudila jedna od strana. To je ono što se zaista događa često. Ako postoje bilo kakvi konkretni... osim da svedok ne zna ništa o dokumentima...

ADVOKAT KEHOE: Tako je.

SUDIJA ORIE: ...onda ćemo ga za sada ostaviti takvim kakav jeste. Još nismo dobili a ni ne podstičem vas u ovom trenutku da to odmah uradite ... radi se o odgovoru Tužilaštva na svežanj dokumenata koji je ponudio na usvajanje gospodin Kay. Mislim da ste rekli da nemate prigovor?

TUŽITELJKA FROLICH: Da, upravo je tako.

SUDIJA ORIE: Moguće je onda da Pretresnom veću treba malo više vremena da proveri tačnost, jer neki prevodi još uvek nedostaju, pa čak i ako se strane dogovore o relevantnosti i dokaznoj vrednosti, Pretresno veće obično želi da to pogleda pre nego što donese odluku. Da li u ovom trenutku postoji još bilo koje proceduralno pitanje?

ADVOKAT KAY: Samo u vezi sa tom poslednjom zbirkom dokumenata, časni Sude, za koju bismo tražili što brže rešenje. Razlog je u tome što su oni povezani sa iskazom svedoka, i verujemo da će to olakšati napredovanje, ako bi mogle da se koriste te informacije ...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KAY: ...u ovom suđenju. Ako je moguće da Pretresno veće to uradi.

SUDIJA ORIE: Mi ćemo pokušati da damo prioritet tim dokumentima. Istovremeno, Pretresnom veću je povremeno potrebno više vremena, da ne bi sledilo strane, ne uzimajući u obzir ono što Pretresno veće radi samo, i zato molim za još malo vremena, ali mi ćemo im dati prioritet.

ADVOKAT KAY: Prihvatamo, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Puno vam hvala, gospodine Kay. Velikodušnost je dobra stvar, zar ne? Trebalo bi da razmislim o tome. Da li postoji još nešto u ovom trenutku? Pre nego što pozovemo sledećeg svedoka ... Izvolite, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Samo nisam bio siguran, pošto govorite o proceduralnim pitanjima, časni Sude, postoji jedan moj podnesak u vezi sa sledećim svedokom, koji nije rešen, ako ne grešim?

SUDIJA ORIE: Pa postoji obaveštenje u vezi sa sledećim svedokom, ako sam dobro upoznat s tim, ali ne znam da li ima bilo kakav nerešeni podnesak u vezi sa sledećim svedokom. Znam da postoji obaveštenje, i upravo sam došao do toga, jer su sledećem svedoku već odobrene zaštitne mere u jednom drugom predmetu, a to je tehničko izobličenje lica, distorzija glasa i pseudonim. I Tužilaštvo nas je obavestila o postojanju tih zaštitnih mera u skladu sa pravilima, i one će ostati na snazi i u drugim predmetima, osim ako se ne ukinu ili ne povećaju, a u obaveštenju se kaže da svedok svakako nije naveo bilo kakve razloge za ukidanje ili promenu, tako da one ostaju po automatizmu takve kakve i jesu, u skladu sa pravilima. To je situacija kako je ja shvatam. Ako je to ono na šta ste mislili, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Nisam bio siguran koje tačno zaštitne mere se primenjuju u ovom predmetu. A takođe je mogao da postoji još neki drugi razlog, ako ćemo o tome već da razgovaramo, neki drugi razlog za zaštitne mere.

SUDIJA ORIE: Mislim da postoji Pravilo, uvek imam kod sebe, da, koje kaže da ako su zaštitne mere odobrene u jednom predmetu, one automatski, ali ako biste mogli... samo sam ... čitam iz svog... dozvolite mi da vidim. To je Pravilo...

TUŽILAC WAESPI: Mislim da je to *Pravilo 75*.

SUDIJA ORIE: *Pravilo 75 (F):* "Kada se zaštitne mere odobre u odnosu na žrtve ili svedoke u jednom predmetu pred Sudom, te zaštitne mere i dalje će imati učinak *mutatis mutandis* u svakom drugom postupku pred Sudom ili drugoj jurisdikciji, osim ako ne budu ukinute, izmenjene ili proširene." Mislim da sam imao na umu tri mogućnosti: ukinuti, izmeniti i proširiti.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Samo za zapisnik, a ja ne želim da budem super-stručnjak, ali shvatio sam da to znači da ako su u nekom predmetu u kom svedok svedoči odobrene zaštitne mere, da će ostati pokriven zaštitnim merama. I napomena za zapisnik: ne ulažem prigovor na zaštitne mere, već samo kao proceduralno pitanje u smislu prava da se saslušaju strane.

SUDIJA ORIE: To nije nastavak zaštitnih mera. Recimo, prema *Pravilu 92*, uvek zaboravim o kom paragrafu je reč, ali ono se bavi oslanjanjem na transkripte u prethodnom svedočenju. Ne, ovde je reč o zaštiti samog svedoka. To je kako ja barem razumem ovo pravilo. Ako postoji bilo kakav spor o tome, onda bih želeo da čujem od strana, ne samo da se ne slažu, već i na osnovu kog pravnog izvora se ne slažu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ne postoji neslaganje.

SUDIJA ORIE: Onda nam je potrebno neko vreme da se zaštitne mere pripreme. Da, gospodin Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Ako bismo mogli da pređemo na privatnu sednicu u vezi sa problemom rasporeda, u odnosu na sledećeg svedoka nakon ovog?

SUDIJA ORIE: Da, prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Onda ćemo sada da napravimo pauzu za koje vreme će sve da se pripremi za zaštitne mere, a onda ćemo da održimo još jednu sednicu do 13.45 časova. Nastavljamo u 12.00 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Dobar dan, svedoče P-056.

SVEDOK P-056: Dobar dan.

SUDIJA ORIE: Iz vašeg odgovora, shvatam da možete da me čujete na jeziku koji razumete. Svedoče P-056, mi vas nećemo zvati vašim pravim imenom. Zaštitne mere koje su vam dodeljene znače da ćemo vam se obraćati kao svedoku P-056. Izbegavaćemo bilo kakve informacije koje bi mogle da vas identifikuju za vreme vašeg

javnog svedočenja. Dalje, vaše lice ne može da se vidi izvan ove sudnice i vaš glas je izobličen, takođe. Svedoče P-056, pre nego što započnete svoje svedočenje pred ovim Sudom, Pravilnik o postupku i dokazima zahteva od vas da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i samo istinu. Gospođa poslužiteljka sada će vam dati tekst svečane izjave. Pozivam vas da date svečanu izjavu.

SVEDOK P-056: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, svedoče P-056. Molim vas, sedite. Gospođu Gustafson, da li ćete vi da ispitujete svedoka?

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Sada će vas ispitivati gospođa Gustafson, zastupnica Tužilaštva.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Počela bih tako što bih svedoku pokazala list sa pseudonimom svedoka. To je dokument po *Pravilu 65ter*, broj 5166.

SUDIJA ORIE: Pod pečatom i da ne bude pokazan u javnosti.

svedok: P-056.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽITELJKA GUSTAFSON

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Svedoče P-056, da li se na ovom listu nalazi vaše pravo ime i tačan datum rođenja?

SVEDOK P-056: Molim vas, časni Sude, prije početka mog svjedočenja, ako mi dozvoljavate, da bih izjavio saučešće gospodinu generalu Gotovini povodom smrti njegovog oca.

SUDIJA ORIE: Da. Mi se ovim pitanjem nismo bavili na otvorenoj sednici. Veoma cenim ovo što ste upravo rekli. Molim da nastavite.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Hvala, časni Sude.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Svedoče P-056, da li na ovom listu koji se nalazi pred vama na ekranu, piše vaše pravo ime i tačan datum rođenja?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Hvala.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Zamolila bih da se tome dodeli broj.

SUDIJA ORIE: Molim gospodina sekretara.

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P285, pod pečatom.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P285 se uvrštava u spis pod pečatom. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Molim da se svedoku pokaže dokument po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4862, a isto tako dajem svedoku štampane primerke sve četiri njegove izjave na BHS-u.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da isto tako ovo ne treba da se javno prikazuje?

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Tako je, časni Sude.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Svedoče P-056, da li prepoznajete izjavu koju vidite na ekranu, onu prvu koju imate ovde?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Da li je to izjava koju ste dali i potpisali 3. decembra 1996. godine?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Jeste.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Zamolila bih da se svedoku pokaže dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4863, i ponovo, da se ne pokaže javno.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Da li prepoznajete izjavu koja se sada nalazi na ekranu kao izjavu koju ste dali i potpisali 18. septembra 2000. godine?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Prepoznajem je i priznajem je.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Zamolila bih da se svedoku pokaže dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 4864, i ponovo, da se ne pokaže javno.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Da li prepoznajte ovu izjavu koju ste dali i potpisali 12. juna 2007. godine?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Prepoznajem.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: I na kraju, zamolila bih da se svedoku pokaže dokument sa spiska po *Pravilu 65ter* koji nosi broj 5167. Opet da se ne pokaže javno.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Da li prepoznajete ovo kao izjavu koju ste dali 21. maja 2008. godine?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Prepoznajem.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Da li ove četiri izjave tačno odražavaju ono što ste rekli u vreme kada su te izjave date?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Odražavaju.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Uzevši sve izjave zajedno, da li su one sve tačne i istinite, prema vašim najboljim saznanjima?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Jesu.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Ako bi vam se danas ovde na Sudu postavila ista pitanja koja su vam postavljena kada ste davali te izjave, da li biste Pretresnom veću dali iste odgovore kao one koji su sadržani u tim izjavama?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Da.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Zamolila bih da se ove četiri izjave uvrste u spis, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo Gustafson, Pretresno veće je obavešteno da bi izjava iz 2000. godine trebalo da bude redigovana i da bi neki delovi trebalo da budu izbačeni. Da li želite da ponudite na usvajanje kompletnu izjavu?

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Da, časni Sude. To je tačno. Ona koja je prikazana svedoku i koja nosi broj 4863 je već redigovana prema sporazumu.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda bih zamolio da nam pokažete naslovne stranice, zato što mi nemamo te brojeve, tako da to Pretresno veće nije moglo da vidi. Ali koliko sam shvatio, to je od druge polovine stranice broj 2, to je deo sadržaja koji tražite da se uvrsti. Onda zaključujem da Pretresno veće treba da razume izjavu iz 2008. godine, odnosno da ona treba da koriguje ono što je ranije rečeno, da ona možda odražava ono što je svedok rekao, ali ne predstavlja najbolje sećanje o istinitosti događaja. Tako da ćemo onda da se usredsredimo na poslednju izjavu, ako je u pitanju korigovanje ranije izjave. Gospodine Mišetiću, izvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Želeo bih samo da bude jasno, časni Sude. Rekli ste, časni Sude, da mislite da počinje od druge polovine 2. stranice.

SUDIJA ORIE: Od polovine 7. stranice, mislim da sam možda pogrešno naveo, ali mislio sam na 7. stranicu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Hvala, časni Sude.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Hvala, časni Sude. I ja sam takođe čula da ste rekli 2. stranica.

SUDIJA ORIE: Da. Najverovatnije sam ja onda pogrešno rekao. Da li ima prigovora?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda, gospodine sekretare, molimo brojeve. Hajde da počnemo od prve koju je pomenula gospođu Gustafson. Izjava iz 1996. godine biće ...

sekretar: Časni Sude, izjava sa spiska po *Pravilu 65ter* koja nosi broj 04862 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P286.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P286 primljen je u spis. Sledeća je redigovana izjava iz avgusta i septembra 2000. godine.

sekretar: Časni Sude, izjava sa spiska po *Pravilu 65ter* koja nosi broj 04863 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P287.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P287 primljen je u spis. Treća izjava je ona iz juna 2007. godine.

sekretar: Izjava sa spiska po *Pravilu 65ter* koja nosi broj 04864 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P288, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P288 primljen je u spis. I na kraju izjava iz 2008. godine, dodatna izjava.

sekretar: Da, časni Sude, izjava sa spiska po *Pravilu 65ter* koja nosi broj 05167 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P289.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P289 primljen je u spis. Molim vas, nastavite, gospođu Gustafson.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Počela bih sa čitanjem rezimea izjave svedoka po *Pravilu 92ter*.

SUDIJA ORIE: Objasnili ste svedoku zašto se to radi.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) Pre *Operacije Oluja*, osim starijih muškaraca i nekoliko ljudi koji bili na važnim civilnim položajima, stanovništvo Knina bila je pretežno sastavljeno od žena i dece. Većina vojno sposobnih muškaraca bila je na liniji fronta. Svedok P-056 je opisao 3. avgust 1995. godine kao normalan dan u Kninu. Dana 4. avgusta 1995. godine, svedoka P-056 probudio je zvuk eksplozija u 5.00 časova. Nakon otprilike pola sata, on je napravio svoj (...) (*Izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) (...) granatama. Tokom dana, svedok P-056

posmatrao je kako granate padaju po Kninu, kao i oštećenja od granatiranja. U noći od 4. avgusta 1995. godine, u ranim jutarnjim satima 5. avgusta, svedok P-056 putovao je od Knina do Benkovca i natrag prema Kninu. U Benkovcu je video nekoliko kuća u plamenu i kolone ljudi koji se kreću u pravcu Kistanja. Na putu za Knin, on se zaustavio u selima Kistanje i Đevrske koji su bili gotovo prazni. Svedoku P-056 su ljudi iz tih sela rekli da su ta sela bila granatirana. Svedok P-056 nije mogao ponovo da uđe u Knin rano ujutro 5. avgusta, zato što je put bio blokiran vozilima koja su išla u suprotnom pravcu. Morao je da prati konvoj koji se kretao prema Otriću. Konačno je došao do Bosanskog Petrovca negde oko 19.00 časova 5. avgusta 1995. godine. Negde 7. ili 8. avgusta 1995. godine, dok je bio u Bosanskom Petrovcu, svedok P-056 je video kako je jedan konvoj bio bombardovan kada se kretao prema Bravskom. Ovim je zaključen rezime, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da prvo damo vremena prevodiocima i transkriberima da odahnu, a onda...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, molim vas, da li možemo da pređemo na privatnu sednicu na trenutak?

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Tokom privatne sednici, Pretresno veće je obavешteno od Sekretarijata da je izvadilo iz javnog zapisnika ono što je rečeno o profesiji ovog svedoka. Javnost u ovoj sudnici koja je čula taj deo svedočenja dobila je nalog i uputstvo da to drži poverljivim, odnosno, da o tome ni sa kim ne govori, da nikome ne spominje ovaj deo. Mi sada ponovo prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Molim vas da nastavite, gospođo Gustafson.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Sada bih želela da vam postavim nekoliko pitanja o 4. avgustu i o stvarima koje ste videli u Kninu 4. avgusta. Na 4. stranici vaše prve izjave opisujete kako je počelo granatiranje, i da ste vi onda otišli u podrum svoje stambene zgrade, i ostali ste tamo sa nekim drugim stanarima oko pola sata, i da ste

pokušali da napustite podrum dva ili tri puta pre nego što ste konačno uspeli da dođete do svog automobila i da se odvezete na radno mesto. Dakle, kada ste rekli da ste pokušali da napustite podrum dva ili tri puta, šta ste mislili pod tim? Koliko daleko ste uspeli da odete pre nego što ste morali da se vratite u podrum?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Dok sam se nalazio u podrumu, padale su granate, pa kada bi nastupila pauza, ne čuje se ništa, ja bih pokušao izići iz podruma, iz zgrade. Ponovo bi se čulo ispaljenje. Normalno, ne znajući šta je cilj tih koje bih čuo, ponovo bih se vratio u podrum, gdje sam ostao pola sata, i tek onda uspeo ući u vozilo i doći do stanice.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Od tih dvadesetak ljudi u podrumu, da li je iko drugi napustio podrum dok ste se vi tamo nalazili?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Nije nitko osim mene odlazio, zato što se radilo pretežno o ženama i djeci, a ta zgrada bila je novouseļjena, i u njoj su svi stanari bile moje kolege koji su bili na položajima. Tako da oni nisu ... žene i djeca nisu imali ni potrebe da izlaze iz zgrade, a ja sam imao zadatak da odem na radno mjesto, osjećao sam potrebu da budem tamo.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: I dok ste se nalazili u podrumu sa ženama i decom, kakva je bila atmosfera? Kakvo je bilo njihovo emocionalno stanje?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Emocionalno stanje je bilo prepadnutost i neizvjesnost. Normalno, kad u blizini okolo padaju granate, niko se ne osjeća normalno i ravnodušno. Postoji strah za život.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: A šta je bilo sa drugim ljudima sa kojima ste imali kontakte tog dana u Kninu? Kako su ljudi reagovali na granatiranje? Kakvo je bilo njihovo emocionalno i psihološko stanje u to vreme?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Možda bi trebalo da se razjasni u pitanju o kom tipu ljudi se radilo? Mislim da u izjavi stoji da je imao interakcije sa raznim vrstama ljudima.

SUDIJA ORIE: Molim vas da razjasnite, gospođo Gustafson.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: U redu.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Ja govorim o pripadnicima javnosti a ne o ljudima sa kojima ste bili u interakciji na službenoj osnovi, govorim o civilima u Kninu sa kojima ste razgovarali tokom dana ili sa kojima ste bili u interakciji.

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, taj dan sam imao više susreta sa civilima. Nije baš to mnogo. Ali koga sam god imao... s kime sam imao susret, svi su bili prepadnuti i puni iščekivanja i predosjećaja na nešto loše, da bi se moglo desiti i njima.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Kakva je bila njihova reakcija na granatiranje koje se događalo?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, svi su osjećali se neizvjesno i bojažljivo. Bitno je bilo da ostanu čitavi, da ne dođu pod dejstvo granata. Da ostanu živi.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: U svojoj poslednjoj izjavi, u paragrafu 1(A) rekli ste da ste 4. avgusta negde oko 13.00 časova videli konvoje ljudi kako se kreću kroz Knin sa područja Vrlike i Drniša. A da li ste u nekom trenutku toga dana videli kako ljudi odlaze i iz samog Knina?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Teško je bilo razlučiti koji su ljudi bili iz Knina a koji iz Vrlike i Drniša, pošto putevi koji vode iz Vrlike i Drniša se ukrštaju i prolaze kroz sam grad Knin. Tako da ne znam ko su ti ljudi. Da li on pripada nekome djelu grada iz Knina ili iz Drniša ... na putu iz Drniša, kao i da li pripadaju Kninjanima ili Vrličanima koji dolaze iz tog pravca. Nisam mogao odrediti. Ja sam u tom gradu malo poznavao civila i ljudi.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Dobro. U redu. U vašoj izjavi vi opisujete maršrutu kojom je išao konvoj iz Knina, iz Krajine, i opisali ste da je konvoj prolazio kroz; Pazin, Oštrić, Srb i Martin Brod. I takođe kažete da je put bio pretrpan, i da se konvoj kretao vrlo sporo. To je na 8. stranici vaše prve izjave. Želela bih da vas pitam: koliko je vama poznato, da li je to jedini put kojim su ljudi izlazili iz Krajine, ili je bilo i drugih puteva?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Taj put o kojem ste govorili, znači, to se odnosi na dio koji je, kad govorim o području Dalmacije i dijelu Like ... ako govorimo o području Dalmacije i Like, onda je to jedini pravi put za izlazak civila, koji je tada bio poznat. Osim toga, ja mogu reći da sam ja izišao jednim šumskim putem, kroz šumu i koji je bio nepoznat, i kojega su meni pokazali neki moji prijatelji. Ali sve stanovništvo... većinom... sve izbjeglice izašle su putem Srb na Martin Brod.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Rekli ste da je to bio jedini put kojim su civili mogli da izađu. Šta ste pod tim mislili? Zašto je to bio jedini put kojim su oni mogli da izađu?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, zato što je sve ostale puteve i prelaze, kontrolisala je Hrvatska vojska.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Možemo li da pređemo na trenutak na privatnu sednicu za moje sledeće pitanje?

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Na 8. stranici vaše prve izjave, vi opisujete kako ste išli iz Knina za Benkovac u ranim jutarnjim satima 5. avgusta, a u izjavi iz 2007. godine u 26. paragrafu, opisujete da niste mogli da procenite kolika je šteta nanesena gradu od granatiranja, pošto je bio mrak, ali ste videli nekoliko kuća koje gore. Moje pitanje glasi: kada ste bili u Benkovcu, da li ste saznali da li je iko bio ubijen ili ranjen tokom granatiranja tamo?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Dolaskom u Benkovac, tražio sam dio moje familije, pa je nisam pronašao. Pa sam otišao u stanicu policije, gdje sam zatekao nekoliko ljudi. Kako nije bilo električne energije, vladalo je dosta ... bio je mrak, i oni su tražili benzin za punjenje auta. I u razgovoru sa njima čuo sam da je stanovništvo iselilo prema unutrašnjosti. Niko nije znao pravac ... gdje je to, već su govorili da je to u selima prema Bukovici. To je jedno područje u zaleđu. A nisu mi mogli reći da li ima mrtvih ili ranjenih - kao posljedica granatiranja prethodnog dana.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Na 8. stranici vaše prve izjave vi opisujete da ste se zaustavili u Kistanjama na vašem putu za Knin, kada ste se vraćali iz Benkovca, i rekli ste da je sve bilo pusto u tim mestima. I da su vam ljudi na ulici rekli da su ta dva mesta bila granatirana. Da li možete da nam kažete šta ste mislili kada ste rekli da je sve bilo pusto u ta dva mesta?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, zaustavljanjem u Đevrskama, a nakon toga u Kistanjama, ovaj, tražio sam neke članove moje isto familije, i nisam ih pronašao, kao ni njihove komšije da pitam da li znaju gdje su. A ono ljudi šta sam vidio na cesti u Kistanjama, tu su neki stajali, čekali vjerovatno svoje članove familije ili prevoz, ili nešto po svom poslu. I onda su mi oni rekli da treba se razilaziti iz tih mjesta, jer je prethodnog dana bilo granatirano i Kistanje i Đevrske. Nisu mi rekli u kojem obimu, ali da je bilo granatirano i da treba napuštati mjesto da ne bi došlo ponovo do granatiranja i do pogibije. Ja sam njih poslušao i nastavio sam put prema Pađanima i Kninu.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: A koliko su otprilike bila velika ta dva mesta, Đevrska i Kistanje, po broju stanovnika pre *Operacije Oluja*?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, ja ne mogu baš tačno znati broj stanovnika. Kistanje su bile veće od Đevrsaka. Možda su imale nekih 1.500 stanovnika, a Đevrske su... nalaze se južnije od Kistanja, i možda su sa onim zaseocima i selima okolo, imale oko 1.000 stanovnika.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: A da li ste znali za bilo koje vojne objekte ili opremu ili bilo šta što biste mogli da smatrate vojnom metom, bilo u Kistanjama ili u Đevrskama?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Koliko znam, u Kistanjama nije bilo nikakvih vojnih objekata, a koliko znam, ni nekih artiljerijskih položaja za dalekometnu artiljeriju. A u Đevrskama isto nije bilo. Jedino malo dalje od Đevrsaka nalazio se jedan objekat kao komanda brigade, južno od mjesta Đevrske nekih par kilometara, dva, tri kilometra.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Rekli ste da u Kistanjama nije bilo vojnih objekata, niti artiljerijskih položaja sa dalekometnom artiljerijom. Da li je bilo kakvih artiljerijskih položaja u Kistanjama?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Koliko znam, ne.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: U vašoj prvoj izjavi na 9. stranici opisujete da je konvoj uglavnom bio civilni, da su to uglavnom bili civili i kažete da je bilo nešto vojnika i vozila u konvoju. Na osnovu onoga što ste vi mogli da primetite u tom konvoju, da li su se vojna vozila kretala na organizovan način, ili su ona bila pomešana sa civilnim vozilima?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Koliko sam mogao cijelim putem i od Knina do Benkovca i od Benkovca natrag do Pađana i od Pađana do Srba, kada sam preticao i išao u konvoju, nigdje nisam vidio organizovanu kolonu vojnih vozila. Sve je to bilo izmješano, i vojnih vozila šta je bilo koristili su i vojnici i civili. Sve je to bilo izmješano.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: U vašoj prvoj izjavi na 9. stranici i u 35. paragrafu vaše izjave iz 2007. godine, vi ste opisali da ste otišli na mesta gde je konvoj bio gađan, na putu od Petrovca 7. i 8. avgusta, i opisali ste dva kamiona i nekoliko vozila koji su bili pogođeni. Da li je ijedno od tih vozila bilo vojno vozilo?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Ne.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: A gde se tačno nalazilo to mesto? Na koliko kilometara od Petrovca do Bravskog?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Ne mogu sada precizno odrediti, ali po mom sjećanju to je jedan usjek kroz koji prolazi cesta, i to se nalazi negdje 12, 13, možda do 15 kilometara udaljenosti od Petrovca prema Bravskom.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Ranije u vašem svedočenju rekli ste da niste mogli da pronađete svoju porodicu u Benkovcu. Ko je iz vaše porodice živio u Benkovcu u to vreme?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: U to vrijeme u Benkovcu je živjela moja supruga i njezina familija.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: A zašto niste bili u mogućnosti da ih pronađete u noći 4. avgusta i u ranim jutarnjim satima 5. avgusta?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Zato što su oni kada sam ja tamo stigao već bili napustili kuću u kojoj su stanovali i otišli su u unutrašnjost, to jest, kasnije prema Srbu i Martin Brodu.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: I da li su oni išli istim putem koji ste ranije opisali i kojim je išao konvoj, ako znate?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Da. Išli su istim putem.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Rekli ste u svojoj poslednjoj izjavi na 4. stranici da je u vreme *Operacije Oluja* bilo izbeglica koji su živeli u manastiru Svetog Ante u Kninu. Koliko dugo su te izbeglice živele tamo, ako to znate?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, djelomično samostan Svetog Ante u Kninu koristile su i izbeglice, a tu je živjelo, ne znam tačno koliko porodica, ali dio tih porodica sam poznao, zato što su dvije porodice i iz mog sela, a živjeli su tu od 1991. godine.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: U vašoj prvoj izjavi na vrhu 9. stranice vi ste izjavili da je u to vreme u ranim jutarnjim satima 5. avgusta, gotovo svih 80.000 hiljada ljudi koji su živeli u Dalmaciji - da su pokušavali napustiti to područje. Želela bih da vas pitam: koja je osnova za vaš zaključak da su gotovo svi ljudi koji su živeli u Dalmaciji u to vreme pokušavali da napustite to područje?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Pa, osnovni razlog napuštanja tog područja je bilo kad se vidjelo da je ... da su probijene obrane, da više se ne možemo vojnički braniti na tom području, napuštanje tog područja. U razgovoru sa ljudima...

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Izvinjavam se...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim da se dozvoli da svedok završi odgovor.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: To je u redu. Ali on nije odgovarao na pitanje i to je bio razlog što sam ga prekinula.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Odgovor je važan i trebalo bi da se dozvoli svedoku da ga završi.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Nemam ništa protiv, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođa Gustafson vas je prekinula kada ste odgovarali na pitanje o tome koja je bila osnova za vaš zaključak da su gotovo svi ljudi koji su živeli u Dalmaciji pokušavali da napuste to područje u to vreme. Rekli ste nam da je glavni razlog bio u tome što su linije odbrane bile probijene, i da niste mogli da zadržite ili odbranite to područje, tako da je to bio razlog za odlazak. Da li želite bilo šta tome da dodate?

SVEDOK P-056: Želim da kažem da sam u razgovoru i sa vojno sposobnim i sa civilnim stanovništvom, to je razlika. I razlika je da li oni odlaze u toku 4. ili u toku 5. osmog. Tako da padom zapadne Slavonije u akciji *Bljesak*, 1. i 2. maja 1995. godine i nakon toga, prikazivanjem na televiziji Krajine kao ... i televizije Beograd i Banja Luka ... Banja Luka ... mnogi ljudi koji su preživjeli, pričali su o strašnim stvarima i o tome kako su jedva izbjegli sa tog područja, da sačuvaju goli život. I kod ljudi na području Dalmacije stvorila se jedna slika da su se bojali za svoj život, i zato su najviše napuštali to područje. To je osnovni razlog zašto su oni otišli, jer više nisu mogli da se osjećaju sigurno.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: A šta ste vi videli i čuli 4. i 5. avgusta, što vas je navelo da zaključite da su gotovo svi odlazili? Govorim o vašim ličnim zapažanjima?

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Ljudi su se bojali za život i napuštali su to područje, bojali su se granatiranja i osnovna im je želja bila sačuvati život. A najjednostavniji način i jedini način za sačuvati život je bio da se miču od linije fronta i da idu prema Srbu, gdje je bio jedini izlaz.

TUŽITELJKA GUSTAFSON – PITANJE: Hvala vam.

TUŽITELJKA GUSTAFSON: Nemam više pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo Gustafson. Gospodine Mišetiću. Prvo će Odbrana gospodina Gotovine da počne unakrsno ispitivanje. Svedoče P-056, sada će vas ispitivati gospodin Mišetić, koji je zastupnik gospodina Gotovine.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MIŠETIĆ

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dobar dan, svedoče P-056.

SVEDOK P-056 – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, molim da sada pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, vratili smo se na otvorenu sednicu.

SUDIJA ORIE: Nastavićemo u ponedjeljak, 26. maja u 9.00 časova u ovoj istoj sudnici. Ali pre nego što završimo sa radom, želim da dodam da će dokazni predmeti P286, P287, P288, i P289 koje je Pretresno veće svojom odlukom uvrstilo u spis, biti uvršteni pod pečatom. Završavamo sa radom za danas.

Sednica je završena u 13.46 h

Nastavlja se u ponedjeljak, 26. maja 2008. godine u 9.00 h.

